

BONA PAU

PAU'S BONA

Nº. 508 - Any XLIII - MONTUÏRI - JUNY - 1995

Joan A. Ramonell - Batle PP

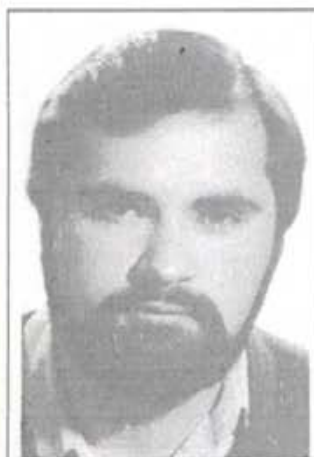
Jaume Bauzá Verger - PP

Gabriel Arbona Verger - PP

Mateu Fiol Jordà - PP

Raimundo Arbona Massanet - PP

Gabriel Matas Alcover - PP

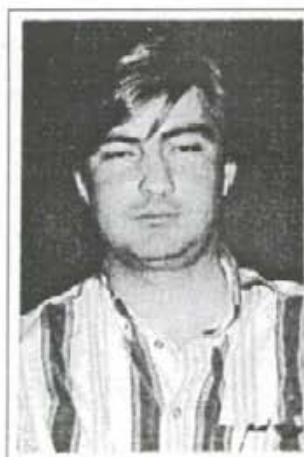
Gabriel Miralles Pizà - PSOE

Bartm. Servera Gallard - PSOE

Mateu Ginard Sampol - PSM

Joan Verger Rossinyol - PSM

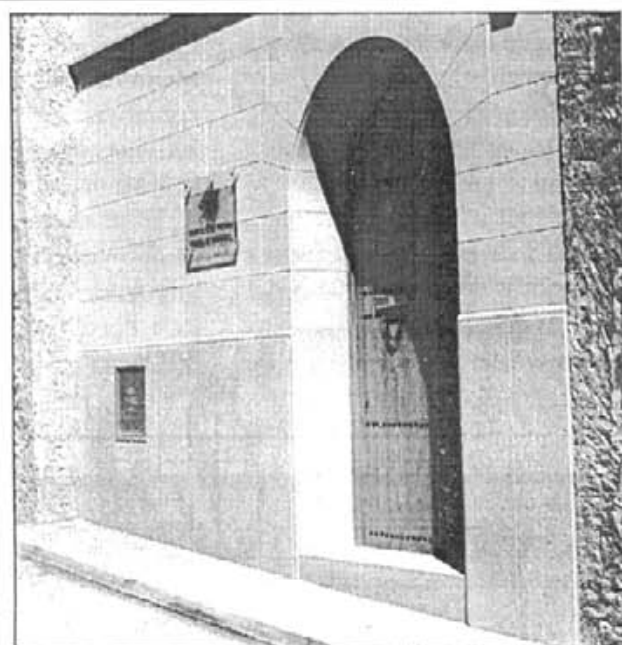

Jeroni Nicolau Garau - PSM

**El Batle i els 10
regidors sortits
de les eleccions
del 28 de maig**

●
**El 85% dels
montuïrers
anaren a votar**

●
**La jornada fou
extraordinàriament
tranquil·la**

La Premsa Forana publica un llibre i elegix nova junta directiva

Abans de l'assemblea que va celebrar l'Associació de Premsa Forana a Sant Joan el passat 10 de maig, tengué lloc la presentació del llibre *l'Associació de Premsa Forana de Mallorca (1978-1995). 17 anys de premsa local*, el qual recull els fets més destacats al llarg d'aquests anys. Un estudi del què en son coordinadors Miquel Company i Gracià Sánchez.

A l'assemblea extraordinària es féu renovació de la Junta Directiva de l'Associació. No es tornaren presentar ni el president, Carles Costa, ni el secretari, el nostre director, Onofre Arbona.

Després de les votacions dels representants de 35 publicacions, la nova junta va romandre així: Miquel Company (*Mel i Sucre* de Sant Joan) President, Magí Ferriol (*Fent Carrerany* de Maria de la Salut) Vicepresident, Jaume Català (*Es Molt Nou* de Vilafranca) Secretari, Maria Galmés (*Flor de Card* de Sant Llorenç) tesorera, i Jaume Taberner (*Ariany*), Joana Mora (*Llum d'Oli* de Porreres) i Gabriel Mercè (*Veu de Sóller*), Vocals.

(Foto de la façana de la seu de l'Associació de Premsa Forana a Sant Joan)

XXIV Escola d'Estiu a Mallorca

Del 21 al 25 d'agost
A Montuïri

Per una escola
arrelada al medi,
de qualitat,
participativa,
alegre i compartida

Vine. T'esperam el quart
minvant d'agost.

Informació als tfs: 64 60 40 i 27 37 47

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socías Mora, Antoni Mateu Socías, Joan Miralles Bibiloni, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà i Rosa Mª Nicolau Pericàs.

Administració: Catalina Sastre

C/ Major, 24 - Montuïri - Tlf. 64 62 70

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Dos dits de seny

Excessos mortals

Aquest mes tot i aprofitant la conjuntura de l'accident amb cotxe que la matinada del primer diumenge del passat maig sofriren quatre joves montuïrers per carretera a l'indret de Porreres, bé anirà que reflexionem a l'entorn de tants de perillsos ocorreguts i que diàriament llegim als diaris, dels quals generalment l'excés de velocitat o la manca de reflexos en són els culpables.

Aquella topada afortunadament sols fou un avís. Tothom sap, però, que altres vegades han esdevingut pèrdues irreparables. És per això que feim avinent —tant als pares perquè prevenguin els seus fills, com als mateixos joves perquè ho tinguin present— la conveniència de fer ús dels dos dits de seny, per circular per les carreteres, ara que hi són a temps. Moltes indicacions i advertències es divulguen per tot arreu, però malauradament no se'n fa el cas degut, i moltes vegades se n'adonen quan ja no hi ha remei, si es que han romàs en vida.

I això que l'adagi popular afirma: *Més val prevenir que curar*. I l'eslògan de la Direcció General de Tràfic diu: *val més arribar tard, que mai*.

Salomó

ES GRAONS

SATISFACTORI

S'han celebrat ja cinc eleccions municipals en democràcia i de cada vegada se senten manco ofenses personals entre els candidats a ocupar la batllia del nostre poble. La gent encara diu que els polítics *es treuen ses breguetes* durant la campanya electoral, però pelque fa a la d'enguany, objeccions respecte a la gestió, sí que se n'han sentides; insults personals, qualcun, però molts manco que altres vegades.

ABANDONAMENT

Després d'haver passat la gent que reparteix propaganda escrita per les cases, quasi tots els carrers romanen plens de papers escampats. I això dona una mala impressió d'abandonament. És hora de posar-hi remei, si volem que el nostre poble doni una sensació de netedat.

Editorial

Després de les eleccions

S'ha avançat però el millorament encara no és perfecte en quan a les eleccions municipals.

Per una part, un bon grapat de montuïrers acudiren a tots els mítings electorals i així saberen de boca dels capdavaners dels partits polítics tant el contingut del seus programes electorals com també les mancances respecte a l'actuació o realitzacions de la resta dels partits. Exposició que feren per demostrar que ells no travelarien amb la mateixa pedra i a la vegada per fer veure la disposició a superar defectes o mancances dels contrincants.

Des d'una altra banda ara, ja passades les eleccions, cal esperar que durant la legislatura que comença es duguin a terme les promeses de "desenvolupament, riquesa i benestar"

que féu el Partit Popular en els mítings i programa electoral, ja que ha estat el guanyador.

Seria bo que des d'un principi —si és que no estan fets— es redactin els programes concrets d'actuació per als quatre anys i es posin persones al front de cada àrea perquè es responsabilitzin de la seva execució. La tasca és ampla i els montuïrers tots —perquè la majoria que ha votat el PP representa tot el poble— esperen no ésser defraudats.

I l'administració municipal que sia diàfana, transparent, eficaç i que d'una vegada per totes els administrats tinguem l'evidència que les coses es fan bé i amb claredat.

Si actualment s'arrossega un dèficit municipal més o manco important degut a obres considerables, que es

digui clarament, s'exposin els motius, que el contribuent ho sàpiga dels qui en són responsables i que es pugui comprovar com de mica en mica s'aniran liquidant els deutes.

Però també cal que siguin respectuosos uns i altres: els guanyadors amb els perdedors i el vençuts amb els triomfadors. I encara que dins un poble petit com el nostre tothom sap les deficiències dels altres, pensam que totes les persones tenen actuacions bones i dolentes. No sols s'han de jutjar les imperfeccions, sinó també el fets bons i eficients de cadascú.

Tots tendran d'antuvi el nostre recolzament. Però si des d'aquestes pàgines alguna vegada assenyalam fets que semblen errats o actuacions imperfectes, ho farem especialment amb el desig que se subsanin més que amb el de retreure o fer públiques accions o actuacions deplorables. Tot en bé de Montuïri.

Montuïrera de l'any 1931

Es tracta de Catalina Verger Mayol de Son Reus, ara de 83 anys, però la foto és de quan en tenia 17, precisament el dia en que es va casar Bartomeu Verger Serra, antic secretari. Foto interessant i valuosa per quant les joves d'aquell temps ja deixaven d'anar vestides de pagesa per anar-hi així com ella, els dies de festa. El capell en què es cobreix, les dues coes, una a cada part, les sabates, el vestit cenyit, si bé la falda era més ampla, les calces... i la postura elegant per a una al·lota que ja començava a ser joveneta.

Seguretat vial

Del 2 al 9 de juny
Unes missions per la vida
SETMANA PER LA SEGURETAT VIAL

31 DE MAIG
DIA MUNDIAL SENSE TABAC
ENCARA FUMESI

Consell Insular de Mallorca

Pau minoica

Creta. Cnossos. Festos. Zakros. Màlia...

Els palaus-ciutats sense murades de protecció. El luxe i el refinament. La prosperitat. La pau.

Les oliveres i el blat omnen els camps i, als jardins, llueixen esplendorosos els lliris.

Els joves atletes, amb el cos nuu i lluent, s'esforcen a efectuar el difícil salt al brau.

Processons, cerimònies i rituals als espais patis empedrats del palau.

Des de la sala del tron, amb imatges de prínceps i dofins guarnint les parets, purificat a l'estany intern de l'estança, el rei Minos governa.

Res no hi havia que n'auguràs el final. Però arribà. Arribà i s'engolfí palaus, oliveres, joves atletes, processons i, fins i tot, el rei.

El volcà de la veïnada illa de Thera entrà en erupció i es convertí en grandidós terratrèmol que assolà la refinada civilització minoica. La primera gran civilització mediterrània.

3.500 anys després, els cretencs, cansats de l'austeritat rural, del bocí de pa amb formatge i olives i, desitjant legítimament un futur millor per als seus fills, venen ca seva als forasters.

N'urbanitzen les costes. Les poblen d'hotels que es multipliquen d'any en any. Baraten el corral d'oliveres i cabres per divises i dediquen totes les seves energies al turisme. Creuen riquesa, diuen. Llocs de treball.

Volen deixar caure els vells cafès i les populars tavernes -exponent d'una ma-

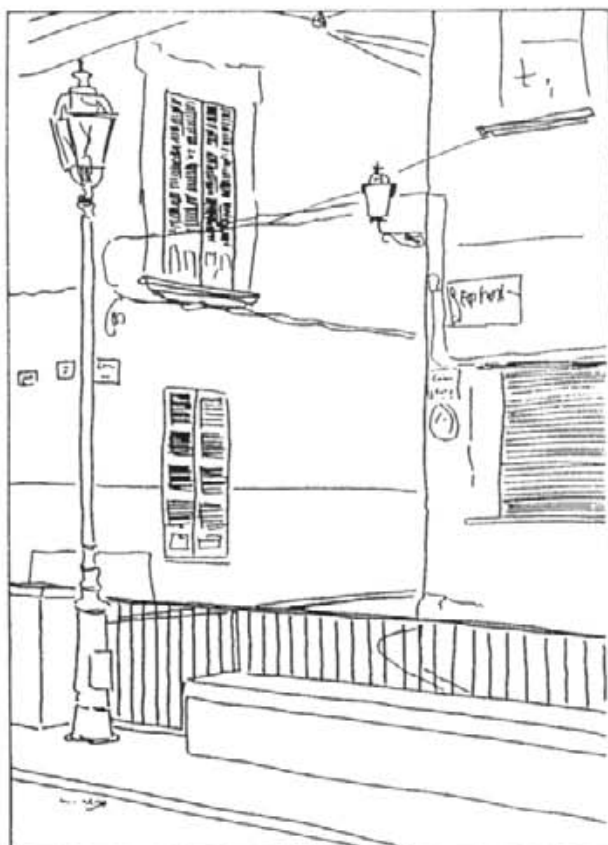
nera de viure, d'una cultura- i transformar-les en modernes i pulcres cafeteries on se serveixin hamburgueses i coca-colas.

Ignoren, però, que el creixement desmesurat de la indústria turística es cobra un preu. Un alt preu. Es poden esgotar les reserves aquíferes. Les tones i tones de residu que es generin hauran d'esser convertides en cendres tòxiques a través d'una incineració, també tòxica. Les centrals elèctriques no seran suficients per abastir tanta demanda i se'n construiran -potser- de nuclears, les deixalles de les quals restaran amaraes de radioactivitat per molts, molts d'anys.

Olives, formatge i blat s'hauran de comprar al continent i la mar vinosa dels antics ja no produirà més peixos.

La població cretenca donarà pas a una altra, eclèctica, i la seva llengua i cultura esdevindran cada vegada més minoritàries a l'illa.

En aquest procés, els cretencs segueixen un model. Es posen com a fita l'assoliment del benestar i les comoditats d'una illa del Mediterrani occidental, on

Des de plaça, així va veure el nostre dibuixant, Mateu Rigo, el començament del carrer Major

els seus habitants gaudeixen de la renda per càpita més elevada de l'estat.

Creis que ho arribaran a aconseguir?

Sa talaia d'en Rubí

S'ACUDIT DE S'ESPARDENYARET

-No collirem res, nina; es blats i ordís estan tots escaldats.
-Posau-los polvos talcos, padrinet, i se curaran.

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

Sor Margalida Miralles Trobat "Queló", missionera

Ha vingut d'Àfrica a passar una mesada a Montuïri

Relata algunes de les llastimoses tragèdies viscudes i que es viuen a Rwanda

Des del cor d'Àfrica ha vingut a Montuïri a passar una mesada sor Margalida Miralles Trobat, aquella monja que se'n va anar fa quasi un any a Rwanda i Tanzania per treballar entre els nadius d'aquelles hindsípites terres. Va arribar a la vila el passat 6 de maig i se'n tornarà a mitjan mes de juny. Per això aprofitarem per fer-li una petita entrevista perquè ens detallàs un poc la vida seva d'allà i la de la gent d'aquells miserables pobles africans constantment perseguits i maltractats.

— Quantes vegades has estat a Àfrica?

— La primera vegada hi vaig estar onze anys i ara en fa un que hi torn esser.

— Concretament d'on vénis?

— Venc de Rwanda, d'allà on estàvem nosaltres. Me'n vaig anar per estar a Tanzania, al camp de refugiats, el 28 de juliol de 1994. El 6 d'agost vaig anar a visitar les germanes de Rwanda, refugiades a un hospital de Gagini. Allà les trobarem a totes, tant les professores com les aspirants. Sols hem perdut una aspirant, la qual, en anar de vacances per Pasqua a ca seva, hi va morir perquè assassinaren a tota la família. No obstant, a la resta les tenim totes amb nosaltres.

— Quantes sou entre totes?

— Som tres religioses espanyoles, tres rwandeses i 12 aspirants que habiten sempre amb nosaltres. 18 en total.

— Com així no fores a Tanzania?

— Sí que hi vaig anar. Allà hi vaig estar quatre mesos, en el camp de refugiats. El treball allà és molt dur; sobretot passes molt pena en veure la gent com arriba i de la manera com arriben. Ara bé, tot d'una troben allotjament. És un camp grandios on primer passen generalment dos o tres dies a la intempèrie. Plou, fa sol i fa fred.

— I el menjar?

— Molt poc, perquè moltes vegades quan vénen de Rwanda, en haver de travessar el riu per arribar-hi, el lloc es diu La Caguera, ho han de fer amb una barca, el transport de la qual han de pagar. I per això es veuen obligats a demanar doblers. I si qualche vegada no en duen els

prenen tot quan porten damunt; si bé és molt poca cosa. Després, en arribar al camp de refugiats, sembla que molts fan ses darreres, quasi morts; sofreixen molt. També arriben molts d'infants que no tenen pare ni mare.

— Com cuidau aquests nins?

— A 200 quilòmetres de Rwanda, a Chabalisa, hi tenim un orfelinat de Càritas i allà hi van tots els infants. En tant mal estat arribaven, que les primeres setmanes que nosaltres érem allà en morien tres o quatre cada dia.

— Aquests camps de refugiats, són molt grans?

— Han de viure a tres turons perquè no hi cabien. Allà els metges espanyols hi han construït un hospital molt grandios. No hi ha lloc suficient per enterrar-los. És terrible. No sé com poden viure-hi. Les famílies quasi no tenen ni un metre quadrat de terra i encara hi sembren... o una mongetera, o una col... allò que sia.

— I la seva casa, com és?

— Està construïda amb quatre bastons. Fan com una barraca amb una branca d'un dit de gruixa. Després la cobreixen amb herba, i llavors Càritas les regala un plàstic i el posen damunt aquella herba. Dintre tal vegada hi viuen 15 persones. I sols té uns 3 per 4 metres. I allà dormen amb una flassada damunt. No uns podeu imaginar aquell mode de vida.

— Quina és la vostra tasca?

— Jo, com infermera, feia la distribució de medicaments. A les 8 del matí ja l'havia de tenir feta per dur-la a 4 dispensaris. Tenia tota la medicació preparada per donar a tots els qui venien a curar-se, que eren de 300 a 400 persones diàries. Al costat de la farmàcia hi ha el dispensari. Cures i més cures... i la gent que no se'n ten. Molta gent, molts de malalts. Gent que demana menjar i no els en podies donar perquè no en tenies... La mateixa cosa passava amb l'aigua: no en tenim i no en podem donar. A vegades destapava una botella que havia de ser per jo, en bevia un glop i la resta ho donava als altres. No sé que us tenc que dir.

— I l'alimentació per a vosaltres?

— Nosaltres ens defensàvem. Fins i tot em vaig inventar de fer pa dins dues casseroles. Em sortí alt, però així menjàrem pa amb tomàtiga. L'oli era vegetal.

— Són molts, els refugiats?

— Dins Tanzania hi ha cinc camps de refugiats. El nostre era de 110.000 persones. Un altre és de 80 a 100.000. En el de Benaco hi deuen haver-hi, com he dit, 800.000 persones, on també n'hi ha de Burundi. Són els que sortiren de Burundi i anaren allà a refugiar-se.

— En vénen d'altres llocs?

— Els que vénen darrerament són el refugiats d'Uganda, que se n'anaren el 1969, els quals se'n varen haver d'anar perquè ja hi havia hagut una revolució. Ara els fan sortir i vénen a Rwanda.

— Vosaltres, heu corregut perill qualche vegada?

— No; sempre ens han respectat.

Després encara ens relatà altres tristes aventures sobre fets i activitats que allà realitzen. En comentà com reben les medicines a través d'"Apotecaris sense fronteres". També actuen allà "Metges sense fronteres". Ens comentà les nombroses malalties i epidèmies, com la rosa, la malària, els molts de morts... les lluites entre les ètnies hutus, tutsis i pigmeus... Uns lamentables episodis inconcebibles en el segle que vivim.

O. Arbona

Rafel Ribas Verger, de Son Reus

Des de França ens descriu la satisfacció per la rebuda de Bona Pau

Podríem haver publicat una entrevista amb en Rafel Ribas Verger, de Son Reus, un montuïrer que, com molta gent sap, viu a França des de la seva joventut. Se n'anà l'any 1958 i amb molta freqüència, comparant la distància, recalca a Montuïri. A vegades ve tot sol, altres amb l'esposa o els fills o els néts. Es podria dir, però, que allà –malgrat parlar el francès– viu un altre Montuïri. Fa mig any que va patir una lleugera malaltia i el seu cap voltava i voltava a l'entorn del poble que el va veure néixer. I escrigué unes quartilles, ens les féu arribar i vetací que ara publiquem el que fa referència a Montuïri.

Un dia que estava malalt, assegut a una butaca, s'acostà la meua dona i d'enfora em digué: "He vist ses "Baquetes". I jo li vaig respondre: "Han telefonat?". "No –em contestà mentre em posà la *Bona Pau* damunt la taula–". La mir, gir pàgines i dic: "En Pere Malherba!". "I ses Baquetes!", em tornà reprendre.

Començ a voltar fulles i veig una altra foto: "En Tomeu Soqueta!", m'exclam jo, tot content. "I na Margalida Matarina"...

"I ses Baquetes", torna dir la meua dona. "He conegut na Catalina, que era tan guapa, i na Joana Aina" (la meua dona fa 30 anys que és montuïrera).

Mentrestant la cosina ens mirava sense saber que havia de pensar de les nostres discutides ni d'aquest diari que arribava de Mallorca. Però... què és aquest diari?

– És la *Bona Pau*; és mensual, del meu poble (responc jo).

– I un poblet petitó com Montuïri, pot fer un diari així? (preguntà ella).

– Sí, i molt ben fet que està. Tots els mesos estic ben content de rebre'l. Veus (li dic mentre li mostr), aquest és en Pere "Malherba", director de la Banda

de Música; aquest altre és en Joan "Simó", era el millor jugador de caramboles de la vila. Aquesta al·lota és na Joana Lladó, que es va fer monja; aquest altre que duu la bandera, és en Pere "des Pont", aquest altre és el batle...

La meua cosina no se'n podia avenir i ho trobava molt bé.

Torn voltar pàgines i a la 17 veig una altra foto, i exclam:

– Ha! Jo... i sa meua dona. Que no ens veus?

Li vaig haver de donar aquesta explicació:

– Som jo que tenc sa vaca. Nomia "Margalida", com vosaltres. Això era l'any 44 ò 45 davant sa vaqueria del tio "Ferrando". El qui està dret, és en Tomeu i el que muny, en Miquel "Porrenec", qui va estar 4 ò 5 anys a ca nostra. Era un dia que va passar un d'aquells retratistes que duïen una màquina damunt l'espatlla, de tres peus de fusta.

– És una foto de composició (responc ella), perquè només munyen dins les vaqueries...

– Jo estirava la vaca –li vagi dir– perquè davant hi havia una col i se la volia menjar.

La cosina i la meua dona no se'n podien avenir...

Estava emocionat i content d'haver-me vist en aquella foto. I satisfet de la fulla de la *Bona Pau*, de rebre-la, de saber tot quan passa en el poble... perquè hi queden escrites les nostres històries i tradicions. És agradable i plaent per la gent de poble, però encara ho és més pels qui estan enfora.

Doncs don gràcies a la *Bona Pau* i a l'equip que la fa per la seva imparcialitat, competència i... per què no... professionalitat. Jo i tots els meus, que se senten montuïrers i mallorquins, ho trobam formidable i som conscients que la *Bona Pau* és el testimoni i ciment més actiu i constant que deixa testimonis.

Sense oblidar els Cossiers, el dimoni, els graons, es campanar... i que tots els meus al·lots i jo mateix ho tenim retratat dins ca nostra.

Doncs, enhorabona i sobretot continuau. Molts d'anys!

*Rafel Ribas Verger, de Son Reus
Le Creusot (França)*

Artesania en flors Inés

Centre de flors seques
Ambientadors naturals

Souvenirs per a bateigs, noces, comunions
Decoració d'esglésies i restaurants en flors naturals

Carrer Palma, 61

07230 Montuïri

S'ha dit que...

... diferents jugadors des poble ja han rebut una carta del CE Montuiri per tenir una reunió i fixar per al club. Només manca saber quina promesa els faran i tenir notícia de com respondran. A lo millor pot esser massa tard.

✱

... molts de cartells indicant on és sa plaça, l'església, etc., però poques senyals de circulació, com poden esser *ceda el paso* o *stop*.

✱

... ara bé: si aquestes senyals es respecten com qualcú ho fa amb ses de direcció prohibida, de poc servirien. S'haurien de donar classes de circulació a segons qui.

✱

... durant sa pasada campanya electoral es **candidats** han disposat de bona cama, ja que han recorregut es poble de dalt a baix per *quasi* totes ses cases.

✱

... no estaria de més que hi hagués més eleccions... es dijous i divendres abans de ses votacions tot es poble era una festa: bauxa i sopar per a tots. Així n'hi hauria més.

✱

... es diumenge vespre, a s'hora de saber es **resultats**, sa plaça tornava esser una altra festa, tanta era sa gent que hi havia. I es candidats per en mig, tot per rebre enhorabones.

✱

... cosa rara: tots es partits han estat **contentes**. I es que més ho han demostrat no són precisament es que més vots han obtingut.

✱

... a sa mesa electoral que hi havia an es consultori no sabien que **pas-sava** quan veren ses càmeres de TV i fotògrafs que arribaven. Es components de sa mesa devien pensar: *I ara què hem fet*. Només era que hi anava a votar en Pere Sampol.

✱

... se sentiren moltes queixes des **suplents** de ses meses electorals, al·ludint a sa prepotència des secretari, sobretot per sa manera com els envià a ca seva després d'haver pegat una dematinada.

✱

... per què no se lleven totd'una tots es cartells de ses eleccions que hi ha penjats pes carrers i esperen que sa gent en faci befa?

De cada deu montuïrers del cens electoral, 8'5 anaren a votar. Durant hores, l'emissió fou contínua. Tant a la mesa del consultori com a la resta

✱

... es dia de sa vetlada d'en Biel Majoral hi tornà haver una **revetla** davant es local de Persones Majors. Però aquesta vegada es focs eren de llenya.

✱

... sa primera setmana de juny es sa **setmana per sa seguretat vial**. Es conductors que estiguin disposats a complir es decàleg s'hi poden adherir, an es cafè de Can Pieres. També hi ha *ferratines*.

✱

... es **cementeri** s'engrandeix, i molt! Ses previsions diuen que d'aquí endavant mancaran sepultures. I això que ara sa gent viu més.

En Xerrim

A Sant Joan, el grup d'electors d'"Arrel" va voler copiar l'eslògan d'"una passada de poble", de Montuiri, i quest fou el cartell que col·locaren abans d'arribar al seu poble. Reberen crítiques, però l'anècdota fou aquesta

Clínica dental

- Algaida -
Dr. Carlos A. Horrac
Odontòleg

Horari **Matins:** Dilluns - Divendres
10 - 12 hs.
Horabaixes: Dimarts - Dimecres - Dijous
17 - 20³⁰ hs.

C/ Sa Placeta, 4 - 1º
Tlf. 12 55 89

Algaida

L'Ajuntament informa

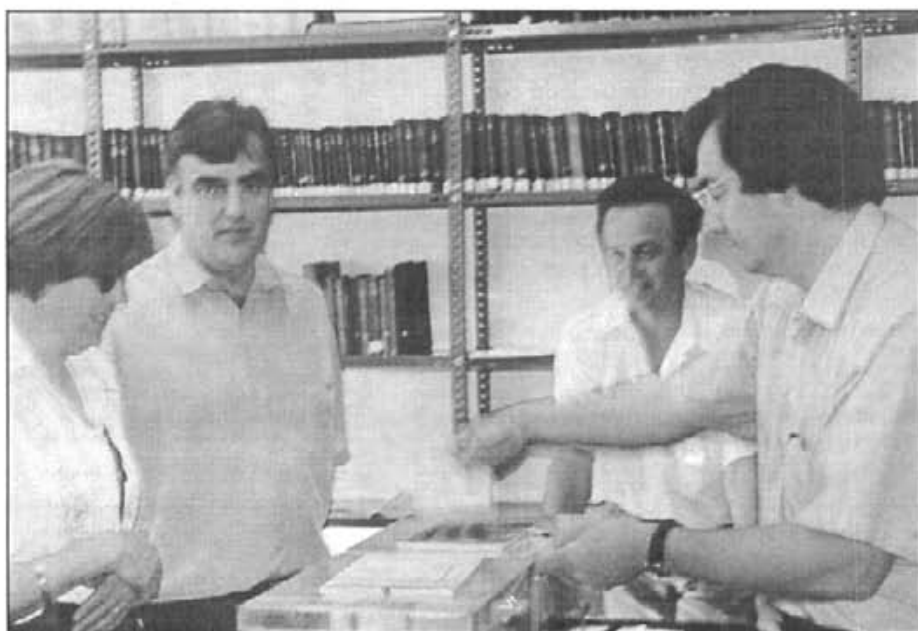
Notícies i aclariments sobre alguns aspectes puntuals

Salutació després de les eleccions

Després de les eleccions del passat 28 de maig, la primera cosa que volem fer és la de donar les gràcies a tots els qui han votat l'actual consistori i, per tant, han depositat la seva confiança amb nosaltres.

Per altra part el batle manifesta que està disposat a continuar la mateixa línia política duita durant els passats vuit anys i també continuar amb el programa que va prometre. Els canvis que hi haurà seran mínims, sols els indispensables.

Volem aprofitar també per convidar la gent que vulgui a participar en la tasca municipal. Que ningú se senti empegueït en manifestar allò que considera convenient, ja que estam oberts a tothom.

Moment de les eleccions. El batle votà com un ciutadà més

Nou enllumenat de la carretera

Aquest projecte es va fer a través del CIM, de la voravia i de l'enllumenat. Ara resta enrajolar dita voravia, ja que la resta està acabat. És d'esperar que aquest mes de juny quedi tot llest, ja que els llums s'encenen des de mitjan maig.

Programa 5-b

Sobre el programa 5-b hi ha dues coses demanades per a Montuïri: l'empedrat del carrer del Molinar, per un import de 17 milions de pessetes, les quals, l'Ajuntament espera que sien concedides; i el projecte d'art de la vila, consistent en muntar una casa on tots els artesans hi puguin vendre els seus productes.

De moment i per no disposar encara del molí d'en Ferrando, es projecta llogar de tot d'una una casa i poc a poc se cercaria l'emplaçament definitiu. Ara com ara, se cerca la casa.

Xarxa d'aigües netes

El depòsit de les aigües netes ja està acabat i quasi tot està a punt. Els darrers dies de maig es va muntar la bomba i confiam en què la segona setmana de juny ja correrà aigua per les tuberies, comptat que tot vagi bé. S'hauran fetes netes les tuberies ja col·locades i així

l'aigua podrà arribar tal com pertoca a totes les cases que en vulguin.

Depuradora

Referent a les males olors que se senten procedents de les aigües residuals, cal dir que la dificultat no estriba en la depuradora, sinó més bé en el pou des Dau, on es produeix el metà causant de les males olors. Esperem que prest els tècnics ens donin la solució a fi d'eliminar aquest metà.

Cementeri

L'obra del cementeri està bastant avançada. Les reformes que es fan en el cementeri vell estan pràcticament acabades i s'està construint el cementeri nou, lavabos, tanatori. Únicament està per acabar l'obra nova, les noves tombes. S'ha de dir que van a un ritme molt ràpid. Esperem que aquesta reforma estigui acabada a finals d'any o tal vegada abans.

Sobre el llibre

Un poble, un temps

L'Ajuntament va demanar a Joan Miralles i Monserrat la reedició d'aquest

llibre, cosa que ja s'ha fet i a gust de molta gent. Perquè fos possible l'Ajuntament ha subvencionat part d'aquest llibre.

De la importància que té especialment per a Montuïri ho diu clarament el nombre de gent que va acudir a la presentació el passat 20 de maig a la Sala Mariana. Eren molts el qui demanaven la segona edició i al parer ha estat ben rebut i la venda va bastant bé.

Residència

La residència, com a centre de dia ja està oberta i funciona. S'ha començat per una persona i dins un dies se n'esperen tres o quatre més. De moment va bé i com a residència confiam que per l'octubre o novembre pròxim ja estigui oberta i amb gent que l'ocuparà. Ara, com a centre de dia, se'n cuiden les treballadores familiars de la Mancomunitat.

Presa de possessió

Esperam que el proper 17 d'aquest mes de juny tenguim lloc oficialment l'acte de reelecció del batle i també la presa de possessió dels nous regidors en un acte que serà públic i tindrà lloc a la sala d'actes de la casa de la vila.

Actuació de Biel Majoral

Dia 5, divendres, amb l'església plena de gent, l'actuació de Biel Majoral i el seu grup omplí de goig els assistents. En els graons, davant el local de Persones Majors, la vetllada o revetlla encara s'allargà un parell d'hores.

Accident

La matinada de dia 6 a l'indret de Porreres, el cotxe conduït per Bartomeu Massanet i ocupat també per Guillem Trobat, Jaume Rossinyol i Jaume Alcover va sofrir un accident. El cotxe sortí de la carretera i quedà destrossat, però els ocupants en sortiren quasi il·lesos, ja que se'ls endugueren a una clínica i al cap de poc temps tornaven esser a Montuïri.

"Un poble, un temps"

Dia 20 tengué lloc la presentació de la segona edició del llibre "Un poble, un temps" de Joan Miralles i Monserrat. L'acte esdevingué un homenatge als 21 entrevistats que apareixen en el llibre. La Sala Mariana s'omplí de gent i gaudí en tornar sentir la veu dels padrins gravada en magnetòfon.

Exposició a Ciutat

De dia 1 a dia 9 de juny, l'administradora de Bona Pau, Catalina Sastre Pericàs, presenta alguns quadres a l'exposició col·lectiva que té lloc a la sala d'exposicions de la Banca March a Palma.

Eleccions

El passat 28 de maig el 85% d'electors de Montuïri acudiren a les urnes a depositar el seu vot per a les eleccions municipals i autonòmiques. No hi hagué el més mínim incident, ja que tot es desenvolupà normalment. Tornà tenir majoria absoluta el Partit Popular amb 6 regidors, i el batle continuarà essent el mateix. El PSM obtingué tres regidors i el PSOE, 2. Per tant, el consistori municipal estarà format de la següent manera: Batle: Joan A. Ramonell Amengual - PP
Regidors: Jaume Bauçà Verger - PP

- " : Gabriel Arbona Verger - PP
- " : Mateu Fiol Jordà - PP
- " : Raimundo Arbona Massanet - PP
- " : Gabriel Matas Alcover - PP
- " : Mateu Ginard Sampol - PSM
- " : Joan Verger Rossinyol - PSM
- " : Jeroni Nicolau Garau - PSM
- " : Gabriel Miralles Pizà - PSOE
- " : Bartomeu Servera Gallard - PSOE

L'actuació de Biel Majoral a l'església fou un èxit

Per la paret dels graons i per altres indrets, abundaren els cartells electorals

El batle, l'autor, Antoni Serra i Nicolau Llaneres presentaren "Un poble, un temps"

Perlas Orquídea va inaugurar les noves instal·lacions

A l'acte celebrat a Montuïri hi assistiren Gabriel Cañellas i Joan Verger

Un moment de la inauguració i façana de la factoria de Montuïri de Perlas Orquídea

Amb assistència del President del Govern Balear, Gabriel Cañellas, es varen inaugurar a Montuïri el passat 25 de maig les instal·lacions de l'empresa *Perlas Orquídea*, devora els Creuers. En els parlaments, el president de la companyia, Alejandro Forgas, va destacar la bona acollida que aquí ha tenguut aquesta empresa per part de l'Ajuntament de Montuïri. El nostre batle expressà el seu goig per disposar dins el municipi d'una factoria com aquesta que potencia al màxim el treball. I el President Cañellas també comentà com aquesta empresa crea llocs de feina dins el Pla de Mallorca.

Posteriorment Alejandro Forgas acompanyà els dos polítics esmentats i Joan Verger, President del CIM, a un recorregut per les diferents instal·lacions d'aquesta factoria recen arribada a Montuïri.

Un poc d'història

A l'abril de 1952, havent comprat un taller de fabricació de perles, s'inicià la marxa d'això que avui, després de diferents transformacions socials i canvis de nom, constitueix l'actual *Perlas Orquídea, S.A.*

Es va partir de la fabricació de perles en base a un sistema purament artesanal i de mica en mica s'ha anat passant a un procés continu de millorament i automa-

tització de diferents moviments i processos. Ara bé, no existint en el mercat màquines específiques per a dit procés, l'empresa realitza la seva pròpia investigació.

Al mateix temps que s'aconsegueix l'automatització i seguint una filosofia de no amortització de mà d'obra excedent, es van creant noves seccions complementàries a la de la perla; com són: l'estotjaria, bijuteria d'argent i metall, i el *Shopping* turístic, el qual, llevat de la venda en sí, constitueix una publicitat institucional de la marca en tots els països, per quan rep anualment un gran nombre de visitants estrangers.

El 21 d'abril de 1987 la denominació social passa a ser l'actual de *Perlas Orquídea, S.A.* i la divisió departamental roman dividida de la següent manera: Administració, Producció, Vendes i Investigació i desenvolupament.

Continuant en la forta tendència expansiva, aquesta empresa va creant, a partir de 1980, les que avui són les seves cinc filials: *Orquídea Internacional France*, *Orquídea Internacional Holland*, *Orquídea Internacional USA*, *Orquídea Internacional Italy* i *Maiorca-Brasil*.

En l'actualitat l'exportació assolix a més de 40 països, havent obtingut la medalla d'or a l'exportació els anys 1977 i 78, i el trofeu Líder a l'Exportació, els

1984, 86 i 87, així com l'*América Award*, l'any 1986.

Personal i direcció

L'emplaçament que altre temps estava a Manacor es deia *Mallorca Pearls Center*, fins que allà es va traslladar a la plaça Ramon Llull. I des d'aquí i ara, a Montuïri.

Entre personal de fabricació, exposició i oficines hi ha un centenar de persones empleades, de les quals encara en queden unes 20 a Manacor i la resta ha vingut a Montuïri. De la vila n'hi treballen actualment 11. Les que ara hi ha a Manacor vendran després aquí, excepte unes poques que romandran allà perquè hi quedarà una tenda d'exposició.

Pel que fa a la direcció, n'és Director Gerent, Alejandro Forgas. El segon, és el fill del Director General, Albert. Ocupa el càrrec de Director de Fabricació, Pere Veny i el de Director Comercial, Claude Camand.

En el moment de decidir-se definitivament a emplaçar-se a Montuïri, que fou pel maig de l'any passat, ja tot d'una començaren les obres de l'edificació. El 24 d'abril passat obria aquí les portes al públic i un mes després, el 25 de maig, es feu el que ha vingut a ser la inauguració oficial a Montuïri.

O. Arbona

En Llorenç de Son Sastre, guanyador del primer campionat de tella

Com ja publicàvem el mes passat, l'amo en Llorenç Garcias, de Son Sastre, un home de 59 anys, nascut a Sineu, però resident a Montuïri des de fa molts d'anys, fou, després de les corresponents eliminatòries, el guanyador del primer campionat de tella que es va celebrar a Montuïri amb motiu de la "festa des Puig" d'enguany. Abans, però, de transcriure l'entrevista que amb ell sostinguérem, vegem que és la tella.

Segons els diccionari Alcover-Moll, la tella és un tros de teula o de pedra plana, de forma aproximadament circular, que els xiquets usen per a jugar llançant-la contra el palet o rèbol. I per altra part, el joc de tella és un joc en què es posen diners o altres objectes considerats de vàlua damunt o darrera el palet o rèbol, i des de certa distància els jugadors hi tiren la tella per tal de separar els diners del palet. Aquell qui aconsegueix que els diners quedin més prop de la tella que del palet, guanya aquests diners.

A Montuïri, després que es disputassin les eliminatòries el Dijous Sant, 13 d'abril, en la primera fase del concurs de tella, vora el camp de futbol "Es Revolt", cinc dies més tard, el "dia des Puig", i allà dalt, tengué lloc la fase final d'aquest campionat, sense precedents, on hi participaren els 10 primers classificats.

L'objectiu dels tellers, emperò, no era el fer caure els doblers des de damunt el rèbol, sinó única i exclusivament tombar aquest rèbol des d'una distància de 12 metres. I el que més vegades ho aconseguia sobre 15 llançaments resultaria el guanyador.

En la xerradeta que férem amb l'amo en Llorenç, després de comentar l'anteriorment dit, volguérem saber si el joc de la tella, actualment, és un joc que es juga a altres indrets de Mallorca, o tan sols aquí a Montuïri. Així ens contestà:

— Ara només es juga a Montuïri, però abans es jugava a molts de llocs de Mallorca. I tan sols el "dia des Puig".

— Quan éreu jove, ja hi jugàveu?

— Sí; llavors es jugava els dissabtes, els diumenges i els dies de festa. Hi havia molta afició —respon amb l'esguard reposat—.

— També guanyàveu?

— Qualque vegada guanyava també. Abans jugàvem a doblers, mai havia jugat d'aquesta manera. I jugàvem a mitges, si ens convenia, amb els companys. Aquí —es refereix al campionat— només havíem de tombar el jai —així es com anomenen a Sineu el rèbol o palet, i així com ell l'anomena.

La dona, que estava devora ell, aprofità per dir-nos que una vegada l'amo en Tomeu Verger "Sopeto", va contar que es reunien ell i altres joves de la contrada molts de diumenges i dies de festa... i jugaven a tella a Son Sastre.

— Es necessita alguna tècnica particular per ésser bon llançador de tella?

— No; sols s'ha de tenir un poc de pols.

— Influeix la sort?

— Un poc —lacònic, però explícit—.

— Això és lo principal —exclamà la seva dona alhora que jo no podia contenir l'esclafit.

— No, això és saber —vaig afirmar jo—.

— El saber —corroborà l'amo en Llorenç—.

— Per què us vàreu decidir a participar-hi?

— Perquè és un joc antic i m'agradava.

— El "dia des Puig" pensàreu en algun moment previ a la fi del concurs, que seríeu el guanyador?

— No, perquè la primera tirada no em va anar bé, ja que vaig trepitjar la retxa i me l'anul·laren.

— Quantes vegades tomàreu el rèbol?

— El vaig tombar sis vegades; bé, set; perquè la primera tirada també caigué, però no fou vàlida per haver trepitjat la retxa.

— I el segon classificat?

— El segon el va tombar tres vegades. Els 10 participants tiraren 15 vegades, i vàrem quedar jo i l'amo en Tomeu "Sopeto", campió i subcampió. A més a més, després van quedar classificats en tercer lloc en Rafel Ribes, en Joan Verger "Sopeto" (fill del segon classificat) i en Joan Verger Martorell "Sopeto". I en el desempat entre ells, a 5 tirades, guanyà aquest darrer, ja que tombà el rèbol una vegada i els altres dos, cap. Això era per a classificar-se en tercer lloc, a la final.

— L'eliminatòria, per a vós, fou més difícil que la final?

— Sí, vaig trobar més fàcil la segona fase, la final. A qui tenia més por era a en "Matarino".

— Creis oportú que es promocióni el joc de tella en un concurs el "dia des Puig"?

— Sí, s'hauria de fer.

— Per què creis que els joves no s'animaren tant a concursar, al contrari de la gent adulta?

— Perquè per als joves d'ara no està de moda i en canvi la gent més gran era un joc que practicava. Els únics joves que participaren foren n'Esteve Barceló de "Sa Mata" i en Jaume Bauçà de "Son Comelles".

— Hi havia bon ambient entre vosaltres?

— Sí, sempre hi hagué bon humor, encara que n'hi hagué qualcun de nerviós.

Així conclouem una xerradeta amb l'amo en Llorenç de Son Sastre, una persona amatent com cap, que sempre et mira amb els seus rutilants i cels ulls, i et respon amb l'elegància del cavallers. Enhorabona!

Joan Barceló

Margalida Juan Bauçà "Caragola" va estar llogada pel pa durant cinc anys quan encara era nina

Ella i el seu home contraren la finca d'Es Dau durant 12 anys

Quan el qui escriu la visita per entre-
vistar-la, quasi s'abraça a ell. És la per-
sona, el vell més vell i antic del carrer de
Baix. Feia anys que no ens vèiem i el
reencontre fou feliç i gojós. Madò
Margalida Juan Bauçà –ja que d'ella es
tracta– estava asseguda devora una
camilla. Neta, estirada i amb cara
simpàtica allargà els braços. Ens agafà
les mans i les sostingué dins les seves
cert temps, estrenyent entre elles més de
seixanta anys de coneixença i amistat
com a veïns del mateix carrer. Quan
l'entrevistador era un nin, ella ja era
una persona major. Els seus fills foren
uns dels nostres amics d'infància.
Aquestes coses no s'obliden mai. Ens
emocionàrem els dos.

Els anys, però, no passen debades. És
una de les dones més velles del poble.
L'observam obertament, en la confiança
i la tranquil·litat que ho fan els amics. I
ella ens corresponia igualment. Estam
segurs que veia en nosaltres encara el
nin amb qui s'havia topat tantes vega-
des, jugant pel carrer o pel Dau.

– Quin any vàreu néixer, madò
Margalida?

– Mira, jo vaig néixer el dissabte de
les Verges (20 d'octubre) de 1901.

– Quants de germans fóreu a ca vos-
tra?

No ens ha sentit bé perquè li manca
un poc el sentit de l'oïda. I li repetim la
pregunta.

– Sis germans, per aquest ordre: Pau,
Miquel, Vicenç, jo, Rosa i Francina.
Aquesta i jo som les úniques que seguim
vives.

– Sabeu llegir i escriure?

Somriu amb una certa benevolència
quan contesta.

– Jo no vaig anar mai a escola. A
l'edat de 7 anys em llogaren a Son
Comelles pel pa. En aquesta possessió hi
vaig estar set anys, i durant els cinc pri-
mers sempre vaig guanyar el mateix.

En aquell temps les coses eren així,
encara que no tothom passàs per les
mateixes aigües, com és de suposar.

– Tampoc anàreu a Ca ses Monges?

– No. Únicament vaig anar vuit dies a
Ca na Donades per aprendre les ora-
cions, perquè ens havíem d'examinar
per fer la Primera Comunió.

– Com celebràreu aquest esdeveni-
ment a ca vostra?

Ens ha comprès perfectament, mentre
el somriure persisteix als seus ulls.

– Després de combregar em varen
canviar la roba i vaig partir juntament
amb la meua mare cap a la possessió de
Son Collell, on ella hi feia feina.

– Després de Son Comelles, on féreu
feina?

– A Son Collell. Allà hi vaig estar cinc
anys.

– Veníeu al poble els vespres?

– No. La meua mare i jo quedàvem
allà, a les cases. Els dissabtes horabaixet
veníem al poble a peu, cap a ca nostra. I
els diumenges en bon matí, a missa pri-
mera i tot d'una cap a Son Collell altra
volta.

– Com passàveu el temps de jove i en
aquella època?

Ens mira sense que la llum del som-
riure abandoni la seva faç.

– Oh, fillet! Jo, de joveneta, puc dir-te
poques coses. Em vaig casar molt jove,
als 16 anys; però ens ho passàvem bé.
Els diumenges, el matí, a l'ofici; els
horabaixes, a vespres; després de ves-
pres, amb les amigues podíem passejar
pels carrers del poble o fer unes quantes
voltes per la plaça, però, això sí, al toc
de l'Avemaria, a ca nostra. A ca teua hi
havia d'arribar amb claror.

– Hem sentit dir que a Ca n'Aloi o a
Cas Confiter també feien algun ball.
No hi anàreu mai?

– No. En aquests llocs pagaven i jo no
podia; però... una vegada en què el meu
enamorat va esser l'amo d'un ball, jun-
tament amb en Joan "Miró", el pare de
les "Mironetes", a Ca n'Aloi hi vaig
anar.

Ho diu com si es tractàs d'un esdeve-
niment.

– Eren balls d'aferrat?

– No. Eren balls de llis. A cases parti-
culars a vegades en feien d'aferrat, però
no era molt ben vist.

Direm, mentrestant, que el marit de
madò Margalida fou en Rafel Massanet
Servera, germà de l'amo en Miquel
"Parr". Aquest era el darrer dels ger-
mans.

– Hem anomenat Ca n'Aloi. Recor-
dau, tal volta, quan s'inaugurà el cine-
ma a Montuïri?

– No, no ho record; però sí, record que
aquest cinema estava al carrer del
Mercat, anant a la Plaça vella, on hi ha
el cafè a la planta baixa. Primer hi havia
un portal; era la carniceria. Després el
portal del cinema i llavors el portal de la
cuina.

– Recordau el preu de l'entrada?

– Crec que pagaven dos o quatre cèn-
tims, de drets. I si volien seure a una
cadira de bova, pagaven una miqueta
més. L'altra sala de cinema, que encara
es conserva al primer pis, es va fer bas-
tants anys després.

– *I del cinema de Can Sampol, què ens podeu dir?*

– Molt poca cosa. Sí que encara tenc present que el qui despatxava les entrades era l'amo en Llorenç "Guerrer", i el qui les recollia a dalt era el sen "Putxo".

Observem que madò Margalida ens està anomenant noms populars i mltics dins la història del poble.

– *Què ens podeu dir de l'any del grip? Teniu records de llavors?*

– Fou espantós! Moriren moltes persones. Quan moria algú, la gent no acudia a la casa. Els mateixos familiars el duien al cementiri. Un vespre d'aquests anys el meu pare –diu ella– arribà a ca nostra i expressà: "En Pau "Xoroi" és mort. Ara els seus el se'n duien amb un carro al cementiri". Romanguérem sense polsos. El costum de dur-los-se'n al cementiri tot d'una, s'acabà quan un matí anaren a enterrar una persona que hi havien duit el vespre abans i l'havien depositada damunt una taula que s'emprava per a aquests casos. Trobaren el difunt en una altra posició i el baül en terra. Des de llavors els difunts no es pogueren enterrar fins passat un temps prudencial.

– *Us recordam quan estàveu amb el vostre home a la finca d'Es Dau, dels safareigs? Quin temps hi estàreu?*

– Hi passàrem poc temps després de casar-nos, i hi estàrem durant 12 anys. Tots els cereals i llegum que feina la finca, la qual tenia més de 15 ò 16 quarterades, eren del propietari. I l'hort i els animals eren nostres. Aquest era el tracte.

– *Si no recordam malament, la propietària era la senyora Carme Vanrell, la qual vivia a Son Rafel Mas. Era així?*

– Sí, però nosaltres ens enteníem amb el seu apoderat; un germà de l'amo de Son Perot, de Bunyola, finca també de donya Carme.

– *Ens heu dit fa poc que us casàreu molt jove. Féreu molta festa per les nocces?*

La pregunta li fa molta gràcia; i està un moment a contestar.

– Tot d'una d'haver-nos casat a missa primera, el meu home i jo partírem a collir figues a Son Toni Coll. Això fou la festa.

– *Parlant d'aquests anys: què guanyaven les dones a jornal?*

– Quan jo tenia devers nou o deu anys em donaven dos reals diaris. Més tard

Madò Margalida "Caragola" recorda que l'any del grip, un matí, en anar a enterrar un mort, trobaren el difunt en una altra posició i el baül en terra

guanyava una pesseta fent blat o cavant faves a Sa Torre. Als vint anys ja no anava tant a jornal, però guanyava deu reals. Els homes guanyaven unes 3 pessetes. Però ten en compte que feiem feina de sol a sol.

La nostra interlocutora no dubta massa en les respostes. Conserva molt bé la seva memòria.

– *Sabem de l'existència, en aquells temps, d'allò que es deia un fil, o sia la reunió d'algun grup de persones, especialment dones i al·lotes joves que juntes passaven el vespre filant a la claror d'un llum d'oli a una casa determinada del carrer. Heu filat també vós?*

– No. Les més jovenetes feien randa.

– *Heu anat a rentar a les piques del Pou des Dau o al Pou del Rei?*

– No; a rentar no hi vaig anar mai; però he anat moltes vegades... moltes vegades –repeteix– a cercar aigua per beure amb una gerreta al Pou del Rei, com era costum llavors.

S'anima madò Margalida i ens parla també dels molins, dient-nos que els ha vist moldre a quasi tots, fins i tot els del Moll d'en Gospet.

Li feim la pregunta de rigor.

– *Enyorau aquells temps?*

La seva mirada es posa damunt nosaltres, com si volgués dir: "no em com-

prendràs".

– Idò, sí. Llavors era una altra vida, la que dúiem. És ver que la feina era molt pesada, però també ens entreteníem a la nostra manera. Fruïem d'estar junts amb la família, parlant amb les amigues... no estàvem subjectes al temps... als horaris...

– *Heu sortit mai de l'illa?*

– No; mai. I de jove, tampoc. Cap vegada vaig anar a Ciutat.

Un dels seus fills, en Rafel, que seu devora nosaltres, es posa a riure, i dirigint-se a la seva mare li diu: Contau-li què feia la padrina quan anava a Ciutat.

– Ah, sí! –exclama, i es posa a riure també lleugerament–. Mu mare anà a veure unes quantes vegades el seu fill, el meu germà Pau, que estava emprat a l'Hotel Victòria; i sempre se'n duia una botella de vi perquè es pensava que a Ciutat no en trobaria.

Durant l'entrevista amb madò Margalida, la infància i adolescència del qui escriu han sortit a llum amb freqüència. Era inevitable. Ja en el carrer de Baix, després d'haver-nos acomiadat, ha continuat la impressió que havíem tornat enrera en el temps, situant-nos per espai d'unes hores a una època feliç. El nostre antic i estimat carrer exerceix encara la seva influència damunt nosaltres.

Miquel Martorell Arbona

OMEGA Moments Estelars

AGENT OFICIAL

Joyeria Fermin

MANACOR-PORTO CRISTO-GALA MILLOR

Les persones majors realitzaren una excursió pel Pirineu aragonès i participaren a l'ofrena floral a la Mare de Déu de Lluc

Excursió

Prop d'una trentena de persones majors de Montuïri participaren a mitjan mes de maig passat a una excursió per les muntanyes, valls, paratges i ciutats del Pirineu aragonès, arribant fins al Monasterio de Piedra. Partiren dia 11 matí i retornaren el 18 al vespre. Durant aquests 8 dies visitaren a Lleida l'antiga catedral, la ciutat de Barbastro, el Santuari de Torreciudad, de l'Opus Dei, Jaca, San Juan de la Peña, Canfranc, Panticosa, el Parc Nacional d'Ordesa, Candanchú, el Monestir de Leyre, el castell de Javier, San Sebastián, Monte Iguelo, la platja de La Concha, el palau d'Ayete, Biarritz (dins França), Pamplona, Calatayud, el Monasterio de Piedra i Saragossa.

Ofrena floral

Dia 27 horabaixa es va participar, juntament amb representacions d'altres pobles, a una ofrena floral a la Mare de Déu de Lluc. Els assistents partiren el matí i pels indrets d'Artà anaren a collir camamila i dinaren a Can Macià, del Port d'Alcúdia.

Els excursionistes, a l'escalonada del Santuari de Torreciudad, dins els Pirineus

11è aniversari

Ja es tenen prevists els actes commemoratius de l'11è aniversari de la fundació de l'Associació de Persones Majors

de Montuïri, per aquest mes de juny. Dia 6, cinema; dia 8, conferència mèdica pel Dr. Sevilla, i dia 10, dinar de companyonia a un restaurant.

Quan jo era jovenet,
que me volia casar,
tot Mallorca vaig tressar,
de Llucmajor a Campanet
i de Santa Ponça a Artà.

Jo era un treballador,
i allà on fos duia s'eina;
sempre he sabut fer feina,
una bé i s'altra millor.

He fet feina d'assegut,
de dret i d'agenollat,
i qualche pic de jegut;
mai malament he quedat.

Estava per Llucmajor,
per guanyar una saldada,
i passava sa vetllada
a qualche possessió.

Vaig anar a Vallgornera
un vespre, a riure i ballar,
i ens volien fer menjar
tots junts dins sa greixonera.

Jo hi anava per rallar
amb sa berganta major;
però hi vaig pensar millor
i de cop me'n vaig anar.

Pus mai més a Vallgornera
m'hi varen veure tornar,
jo, que em volia casar,
amb aquella revetlera.

A un lloc de sa muntanya,
per missatge em vaig llogar
i una al-lota hi vaig trobar
de ses més guapes d'Espanya,
tan cert com s'aigua banya
d'ella em vaig enamorar.

Jo m'hi volia casar,
però no vaig tenir manya,
amb sa fitora i sa canya,
no la vaig poder pescar,
i em vaig tornar quedar
talment, com abans estava.

Un diumenge cada mes,
anava a veure mu mare;
li duia uns quants doblers
i molta roba foradada.

Es dilluns de matinada,

molt abans de sortir es sol,
amb sa robeta arreglada,
partia a peu i tot sol
a passar una altra mesada.

Començava a estar cansat
de fer tant es gambirot;
ja no era cap al-lot,
sempre havia estat llogat.

Mentre anava caminant,
pensava com ho faria,
i en aquell mateix instant,
d'una casa ben davant
una al-loteta sortia.

Era una al-lota garrida;
tenia molts de germans
i una germana petita,
rosseta de molt pocs anys.

Un jovenet de Mancor,
que ens va veure festejar,
em va dir, Pep si fos jo
no m'hi voldria casar.

Aqueixa nina rosseta,
que ella mena qualche dia
no és sa seva germaneta,
sabem que és sa seva filla.

Vaig quedar tan estorat
que li vaig fer repetir,
i ell encara hi va afegir:
son pare no és un fadrí,
és un home vell, casat.

Amic meu: has fet molt bé
dir-me que és sa seva filla;
si ella em vol m'hi casaré,
i així de cop ja tendré
tot quant deman a sa vida.

Així mateix ho vaig fer
i mai me n'he penedit;
he estat com un cavaller,
ben tractat i ben servit;
de feina n'he hagut de fer
però n'he tret bon profit.

Ara som un jubilat,
sa meva dona també,
sa meva història he contat
i com veis ha acabat bé,
esper que us hagi agradat.

Antònia Adrover

POEMA

Memòries d'un jubilat

Quatre universitaris montuïrers, dels qui estudien fora de Mallorca, exposen com es desenvolupa allà la seva vida

Quatre joves montuïrers dels qui estudien carrera a la Península ens han manifestat el que suposa viure uns anys fora de la vila per tal de poder assolir després un títol universitari.

Dels quatre, tres ho fan a Barcelona i un a València. Tant a una com a altra ciutat, no tot és

fàcil i alegre, s'han de superar dificultats, enyorança, privacions... encara que també troben alegries i satisfaccions. Són unes manifestacions que convé tinguin present els pares, però sobretot els futurs estudiants que vulguin elegir una universitat fora de Mallorca.

Maria Magdalena Alcover Amengual, estudianta de farmàcia

"A la residència s'hi està molt bé"

"HARRYCHAND"

Harry Chan Moolchand
Artista - Pintor

Venda d'olis

Cita per telèfon 64 40 52

Plaça Major, 7
07230 Montuïri

Mª Magdalena Alcover Amengual ja fa tres anys que estudia a Barcelona on cursa el 3er de farmàcia, a la Universitat Central de Barcelona. Durant aquests tres cursos ha viscut a una residència. Actualment té 21 anys.

- Quines són les principals diferències d'estar a una residència o a un pis?

- El fet d'estar a una residència et proporciona l'avantatge que l'única feina que tens és estudiar, a excepció dels diumenges que ens feim el menjar nosaltres mateixes. A més, la residència organitza conferències, excursions culturals, et permet conèixer millor la ciutat de Barcelona. En general s'hi està molt bé.

- I els inconvenients?

- L'únic inconvenient que li veig són els horaris. El fet de veure't inclosa dins l'horari de la residència et limita un poc. Ara bé, el que he de dir és que el fet d'estar a una residència m'ha fet obrir als altres, conviure amb altra gent, escoltar-los i fer-te escoltar.

- Què és allò que més enyores de per aquí?

- El que més falta em va fer el primer any fou la comprensió i l'ànim que em donava la meua família. Ara el que més enyor és no poder veure fora vila. Et puc dir que quan fa temps que som allà, em manca anar d'excursió. Per altra banda també enyor saludar la gent que vaig topant pels carrers. Per allà això no passa; és lògic.

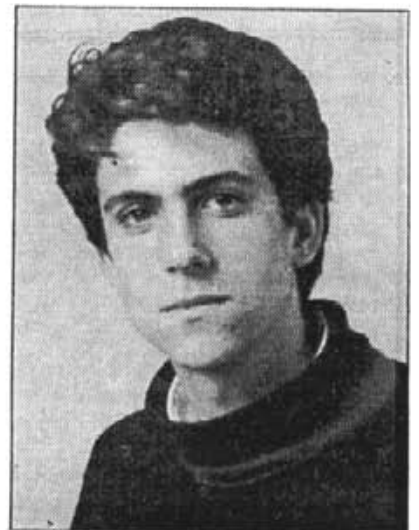
- Però per allà també us deueu divertir. Quines són les opcions que més prefereixes a l'hora de divertir-te?

- El que més m'agrada és sortir de dia, conèixer la ciutat de dia; els seus museus, parcs; m'agrada anar molt al teatre i al cinema. Sortir de nit ja no m'agrada tant, l'ambient és diferent. El que succeeix és que a principis de curs

organitzen mil coses; és quan tens més ganes de sortir, però llavors, al final, no es pot fer tot.

- El fet d'estudiar fora, de viure lluny de la teua família, et deu haver fet aprendre qualche cosa més que el que t'ensenyen a la facultat?

- Sí, moltes coses. M'he donat compte que nosaltres, els mallorquins, desconexim aspectes de la nostra illa que coneixen fora. M'ha creat la sensació que hem de conèixer més tot quan és nostre. A més, he après a conviure amb altra gent, a tenir confiança. En definitiva, t'espaviles bastant.

Gabriel Arbona Ginard, estudiant d'arquitectura

"Els darrers anys és quan intentes estudiar més"

En Gabriel Arbona Ginard té 22 anys i cursa 5è d'arquitectura a la Universitat Politècnica de Catalunya. Una universitat on hi estudien, per cert, tres montuïrers els quals cursen també arquitectura. En Biel ha viscut, durant els cinc

(Continua a la pàgina següent)

"Al final em fa pena deixar la vida d'estudiant"

anys, a un pis amb altres estudiants.

-Què enyores quan ets per allà?

- La veritat és que no m'enyor massa. El que sí enyor una mica és l'ambient de quan jugava a futbol, el companyerisme de l'equip. Allà vius d'una manera diferent a la d'aquí. Els primers anys tens pocs amics; tens més que res companys.

-I de Montuïri, què enyores?

- Sobretot l'ambient de poble. Voldria conèixer tothom. Allà tenc la sensació que he de conèixer tothom, però no és així.

-El canvi de viure a ca teva a viure a un pis fora conèixer ningú, deu esser molt diferent?

-Sí. Això em va passar el primer any, que fou quan em va tocar viure amb gent que no coneixia. Llavors, els anys següents, t'aplegues amb els amics que has anat fent. Et puc dir, per altra part, que he viscut a Terrassa, Cerdanyola i Sant Cugat. Sempre cap la possibilitat de viure a una residència, però jo, els

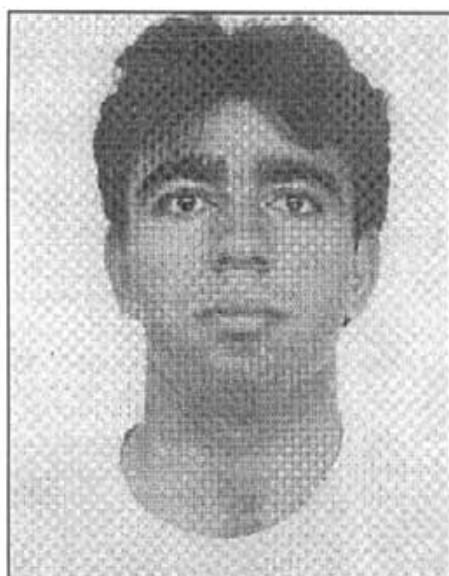
cinc anys, he viscut a un pis.

-Ara que ja acabes la carrera, què penses fer?

- Encara no ho sé cert; hi ha distintes possibilitats. En acabar puc seguir estudiant i cursar qualche especialització, o també, si no puc continuar estudiant, vendré a Mallorca i faré feina a un despatx o en muntaré un, amb un parell d'arquitectes més. Com t'he dit, les possibilitats són múltiples. Per altra part, el que més m'interessa fer quan acabi es assentar-me un poc a nivell professional, madurar, tenir contacte amb la realitat.

-Ara, a Barcelona, com compagines l'estudi amb la diversió?

- Coneixes molta gent de diferents llocs d'Espanya i cada un d'ells té les seves mogudes a l'hora de sortir. Els darrers anys és quan intentes estudiar més, però també és quan surts més. A mi em fa pena deixar la vida d'estudiant; consider que és molt bona vida. Duc la sort que m'han pogut pagar els estudis i he d'aprofitar l'oportunitat.

Jeroni Massanet Verger, estudiant d'Educació Física

"Viure fora de ca teva, suposa una gran responsabilitat"

Un altre estudiant montuïrer a fora és en Jeroni Massanet Verger. Té 21 anys i estudia segon d'INEF (Institut Nacional d'Educació Física) a València.

-Què és allò que més enyores quan ets per allà, Jeroni?

- Enyor la família, els amics, el menjar de ca meua. En un principi no te n'adones, llavors, a mesura que passa el temps, comences a enyorar-te i a tenir ganes de venir, encara que estudiant, fent esport i vivint a un pis estàs tan ocupat en ses feines, que el temps passa volant.

-I durant el temps lliure, què feis?

- Molt d'esport. Judo, futbol... i ara el que practic més i és un dels que trob més interessants, és l'escalada; m'agrada molt. Llavors, per exemple, els dimecres anam al cinema, és el dia de l'espectador. Qualque dissabte l'anam a passar al riu. Ens duim panets i dinam per allà, o feim bicicleta. Altres vegades sortim de nit. A València hi ha una marxa molt variada i per a tots els gusts.

-Deu esser molt interessant combinar l'estudi amb l'esport. Conta'ns un poc en què consisteix la teua carrera.

- Com has dit, és una carrera en la que es combinen ambdues coses. Els

Li donam una mà

Què és l'AVD?

L'oficina d'Ajuda a les Víctimes del Delicte és un servei, totalment gratuït, que depèn de la Vice-presidència del Govern Balear.

Si vostè ha estat víctima de qualche delict, pos's en contacte immediatament amb aquesta oficina. Rebrà atenció, assessorament i l'assistència necessària.

Le tendemos una mano

¿Qué es el AVD?

La oficina de Ayuda a las Víctimas del Delito es un servicio, totalmente gratuito, que depende de la Vice-presidencia del Gobierno Balear.

Si usted ha sido víctima de algún delito póngase en contacto inmediatamente con esta oficina. Recibirá atención, asesoramiento y la asistencia necesaria.

Ajuda Víctimes Delicte

Vice-presidència del Govern Balear

Telèfon gratuït 900 321 321

Teléfono gratuito 900 321 321

Plaça de les Dressanes, 4. 07014 Palma de Mallorca

tres primers cursos es componen d'assignatures comuns per a tots els estudiants; llavors a quart s'ha d'eleger una especialització. A València hi ha tres especialitzacions, que són: gestió i administració, alt rendiment i didàctica especial. Jo, en principi, vaig triar aquesta carrera perquè m'agradava molt l'esport i també perquè crec que és una carrera amb moltes sortides, ja sigui a escoles, gimnassos, ajuntaments, clubs esportius...

– Què has après a més del que t'han ensenyat a la facultat?

– Moltes coses. El fet de no viure amb els teus pares fa que tinguis una gran responsabilitat. Has de pagar el pis, fer el contracte, comprar el que et faci falta... has d'aprendre a no dependre dels teus pares, a més de fer el menjar, les feines de casa i un gran etcètera de coses. Per a un jove crec que és molt positiu, ja que aprens a anar viu i a saber fer les coses més imprescindibles.

Maria Francisca Gomila Pocoví, estudianta de ciències polítiques

"Si vius a un pis aprens a fer les feines de la casa"

La quarta de les entrevistades és la més jove: na Mª Francisca Gomila Pocoví. Sols té 19 anys i cursa 2on de Ciències Polítiques de l'Administració a

"Al principi costa acostumar-se a viure fora de casa seva, però després és positiu i beneficiós"

la Universitat Autònoma de Barcelona. Durant els dos anys que ha viscut a Barcelona ho ha fet a un pis.

– Quina és la cosa que més enyores de Mallorca quan estàs per allà?

– En general puc dir que estic molt bé, no em manca res. Això sí, al principi costa un poc acostumar-te, però una vegada que t'hi has adaptat, tot és més fàcil. Ara que això no vol dir que no enyori res. Enyor coses com són el menjar d'aquí, sobretot el de mu mare; enyor els amics, la família i la manera de sentir de Mallorca.

– Quin canvi t'ha suposat el passar de viure d'un poble a una ciutat com Barcelona?

– Si vols que et digui la veritat, el canvi ha estat mínim; i t'explicaré perquè. Jo visc a la vila universitària, a Bellaterra, que està a uns 25 quilòmetres de Barcelona Ciutat; i es igual que si estigués en mig de fora vila. Allà hi ha el Campus, la Vila Universitària, i devora, un petit poblet. Per estudiar s'hi està molt bé; hi ha molta tranquil·litat. Ara, això sí, si vols sortir o tens ganes d'anar a un lloc o altre, et veus una mica limitada per la distància i pel fet d'haver de dependre dels horaris dels "bussos". Per altra part, m'agradaria viure a Barcelona ciutat el darrer any de carrera, més que res per conèixer-la i conèixer la manera

de viure a una ciutat.

– Tenc entès que allà on vius és una espècie de xalet. És així?

– En principi feia comptes estar a un pis; però estudiant a l'autònoma és més pràctic estar a Cerdanyola o a la Vila Universitària, que és allà on estic jo. I si, com tu has dit, visc a una espècie de xalet amb tres companyeres més, que de fet no les coneixia, allà t'apuntes i et toca qui et toca... van omplint cases així com arribes. Per altra part, crec que és positiu estar a un pis o, com jo, a una vivenda, ja que aprens a fer les feines de la casa.

– I el temps d'oci, com el passes?

– Com t'he dit, visc a Bellaterra, a 25 kms. de Barcelona. Això fa que a l'hora de sortir et vegis una mica limitada pels horaris. Vaig, però, qualche vegada al cinema a Barcelona o a Cerdanyola, on hi ha un gran cinema amb 11 sales, i el "bus" és gratuït. També qualche cap de setmana baix a Barcelona, vaig al teatre o anam d'excursió; això sempre que el temps t'ho permeti. Hem de pensar que nosaltres estam allà per estudiar.

Com en aquesta ocasió, saber les experiències de quatre estudiantis per terres peninsulars ens ajuda a considerar les privacions que supsa fer-ho fora de casa seva.

Antoni Mesquida

Hamburgueseria

Pub

Es Dau

Avda. Es Dau

Montuiri

Apectes de la vida quotidiana al segle XIX

El contraban de gra

A la dècada dels anys trenta del segle passat, França ocupa militarment l'Alger. La primera conseqüència important d'aquell fet per a les nostres illes fou la desaparició de la pirateria organitzada al Mediterrani occidental; això suposà ràpidament un augment de la navegació comercial, tan la legal com la il·legal. Parlarem d'aquesta darrera.

La producció de gra a Mallorca havia estat sempre deficitària i per tant els preus d'aquests eren bastant elevats —això sense comptar amb els impostos directes o indirectes que tenia—, l'arribada de gra provinent d'altres regions, fou un perill tan per als pagesos com per a la hisenda pública.

L'escrit que ara segueix pot ser sigui un mica llarg, però pens que val la pena publicar-lo tot, tan sols perquè es pugui captar aquesta moralina paternalista i baratera que desprèn.

Gobierno Superior Político de Baleares. Sección de Gobierno - Circular.

Si toda clase de contrabando es perjudicial al Estado porque es un desprecio de las leyes y desmoraliza al pueblo ¿Cuánto más no lo será aquel que ataca directamente la agricultura, primera fuente de la riqueza pública?

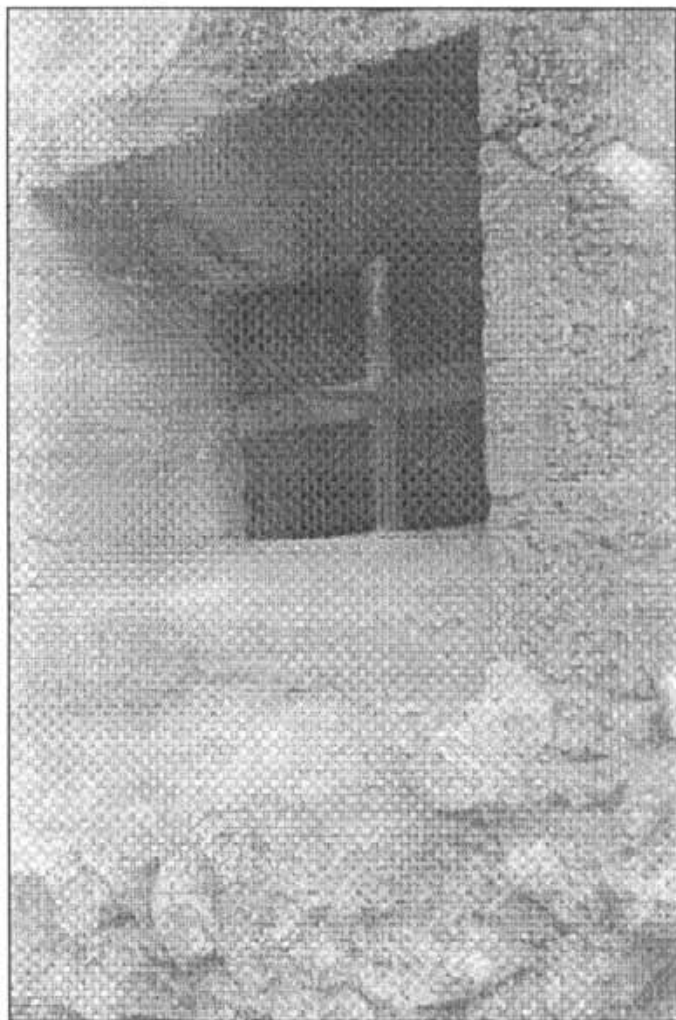
Esta isla, dotada de un suelo feraz, entre los ricos dones que le ha legado la naturaleza, cuenta con abundantes tierras propias para el cultivo de granos, produciendo uno entre ellos que por su hermosura obtiene una justa preferencia en los mercados de la península. El cultivo de granos en Mallorca emplea un crecido número de brazos. Sin él los propietarios y los labradores en general apenas podrían subsistir. Pues este precioso tesoro que posee la mayor de las Baleares está amenazado de desaparecer Hombres inmorales, enemigos de ganar su subsistencia por medio del trabajo, inundan de poco tiempo a esta parte nuestras costas de granos extranjeros sin que la exquisita vigilancia del resguardo terrestre y marítimo puedan impedirlo careciendo de la eficaz colaboración de los pueblos. Estos, halagados por la baratura de un fruto de primera necesidad y no calculando las funestas consecuencias de dar pábulo a este clandestino tráfico acuden presuro-

sos a proporcionárselos al ínfimo precio que se lo vende el contrabandista, mientras que el cosechero tiene sus trojes llenos del cereales del país.

Si tan abominable comercio no se corta de raíz en su principio, el labrador tendrá que abandonar el cultivo de sus tierras y la clase proletaria que indiscutiblemente habrá fomentado el contrabando será la primera que experimentará sus funestos efectos porque no hallará un miserable jornal con que atender a su subsistencia y a la de su familia y por consiguiente se verá en la imposibilidad por falta de medios de comprar ese mismo trigo extranjero que en el día tanto codicia por su baratura.

El interés que me inspira este país, el deseo de corresponder dignamente al aprecio que ha merecido de sus honrados habitantes es el que me obliga a dirigirme a V. para encargarle encarecidamente, que en unión del ayuntamiento y de los mayores contribuyentes, particularmente de aquellos cuya principal riqueza consiste en tierras de pan llevar, acuerden los medios de extirpar de una vez un tráfico que tan perjudicial es a la agricultura mallorquina, ya estableciendo sobre la costa rondas de vecinos honrados que dirigidas por personas interesadas en la represión precitada se opongan a cualquiera alijo de granos o den pronto aviso de él a los dependientes de la Hacienda pública o ya ofreciendo un premio al que denuncie la introducción clandestina de cualquiera partida de granos extranjeros.

Además considera muy oportuno que

Encara trobam a Montuiri algunes finestres com aquesta. Cal observar les precaucions i l'esment en la seva construcció

V., el Ayuntamiento, los mayores contribuyentes y las personas de más prestigio de la población hagan presente a los labradores el interés que tienen en desterrar de nuestras costas el contrabando de cereales e inculcar a la clase proletaria que si aquel no cesa, va a quedar en breve sumida en la mayor miseria por la necesaria falta de trabajo que experimentará y cuando este no cesara por de pronto del todo, indispensablemente bajaría tanto el precio de los jornales que se verían en la imposibilidad de atender con él a su subsistencia y a la de sus familias.

Cuanto más haga V. en esta ocasión para secundar mis ideas, será un señalado servicio que hará V. al país. Esperando de su acostumbrado celo que me dará aviso del recibo de esta circular y de las providencias que consecuentes a ella acordare... Palma, 19 de junio de 1844.

Guillem Mas Miralles

"Un poble, un temps", reeditat, corregit i augmentat

Conté la vida quotidiana de Montuïri des de la Restauració a la guerra civil

Vint anys després d'haver aparegut la primera edició del llibre *Un poble, un temps*, de Joan Miralles i Monserrat, el passat 20 de maig a la Sala Mariana es va presentar la segona edició. D'aquesta manera es podrà disposar d'aquest llibre tots aquells que no havien pogut obtenir-lo abans.

Les 21 entrevistes que conté corresponen a altres tantes persones nascudes quasi totes elles a la vila entre 1871 i 1902, la qual cosa ve a ser, segons en Joan, "un intent de reconstruir la vida quotidiana de Montuïri des de l'època de la Restauració fins a la guerra civil".

"Durant aquests vint anys –arguint l'autor– Montuïri i Mallorca han canviat molt, motiu pel qual alguns capítols, especialment el dedicat a la introducció de les classes socials, els hagués pogut modificar".

Quan, l'any 1969, novíngut en Joan Miralles a Montuïri per haver acabat la llicenciatura a la Universitat de Barcelona, va començar a col·laborar a *Bona Pau*. L'any següent i alternant

també amb la docència, es dedicà simultàniament a entrevistar i enregistrar amb magnetòfon les 21 persones d'edat –avui ja mortes totes– que podien aportar les dades i el material que ara reflecteix aquesta primera història oral del nostre poble. Una tasca de cada dia més valorada.

"Aquesta segona edició no és sols una simple reimpressió –afirma en Joan–. Perquè sortís així hi he treballat per espai de mig any d'una manera intensa. He llegit i rellegit els texts; escoltat i tornat escoltar les cintes; he fet correccions i ampliacions, de tal manera que ara, aquest llibre té unes 140 pàgines més que en la primera edició. I ja no diguem que moltes més fotografies".

Tornar posar el llibre a l'abast de tants de lectors –montuïrers o no– haurà suposat divulgar encara més una obra, tot un document fidedigne, després d'haver escoltat de la boca de la gent del poble fets viscuts per ells mateixos o sentits contar pels seus avantpassats, que guardaven en el record.

Madò Catalina Cerdà "Jugera" i en Joan Miralles després d'entrevistar-la, fa 25 anys. Ella morí el 19 d'octubre de 1972, als 93 anys

Es Cantó
RESTAURANT

BERENARS
MENÚ ECONÒMIC
RESTAURANT A LA CARTA
MENJADOR PRIVAT
SALES PER A BATIAMENTS
COMUNIONS, NOCES
CONVENCIONS, ETC.

Carretera Palma - Manacor, Km. 30
Tel. 64 40 01 - Fax 64 41 05
07230 MONTUÏRI (Mallorca)

Mancomunitat Pla de Mallorca Cursos de Formació contínua

La Mancomunitat Pla de Mallorca organitzarà a partir del setembre cursos totalment gratuïts, dirigits a la formació i reciclatge de treballadors en actiu. El programa formatiu que es desenvoluparà en els pobles de la Mancomunitat comprèn un total de 5 cursos:

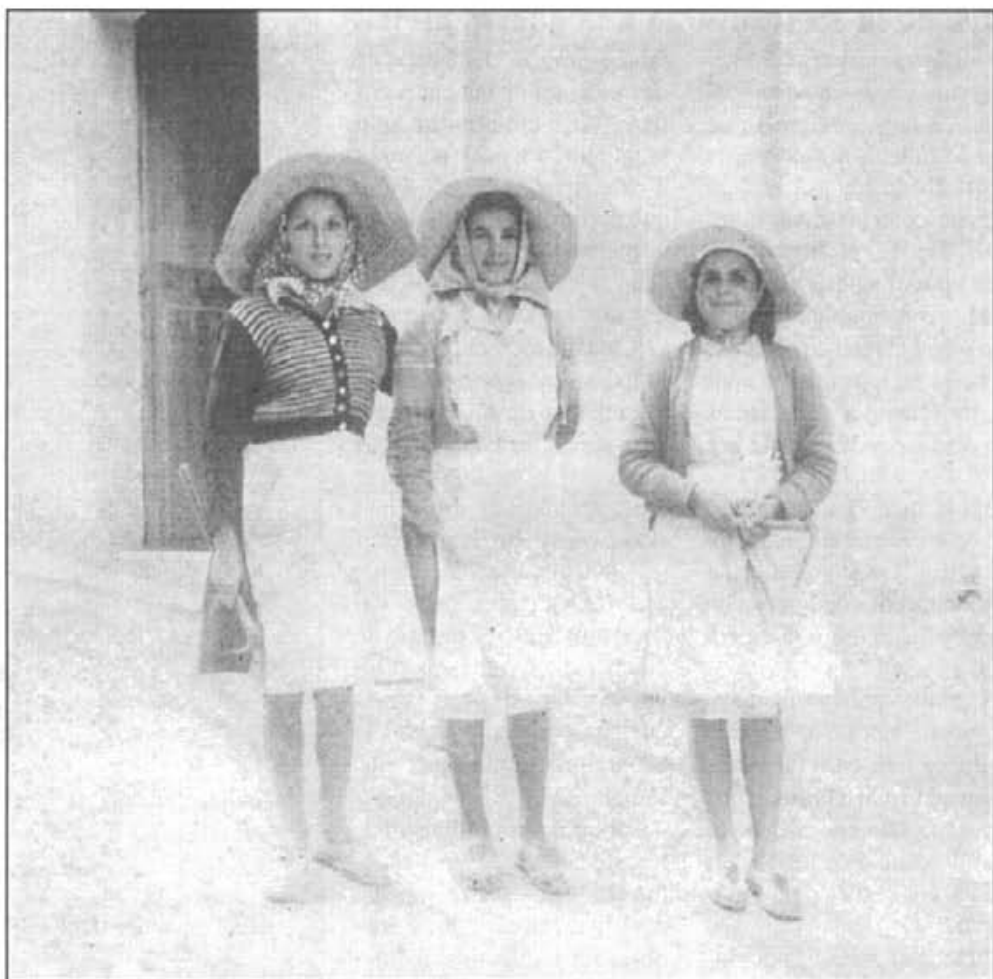
- Comptabilitat general.
- Fiscalitat.
- Marketing (atenció al client i tècniques de venda).
- Anglès nivell II.
- Alemany nivell II.

Per a més informació, oficines de la Mancomunitat; tlf. 83 04 41 o 83 04 31.

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Amb capell
de palmes

*Pel carrer Major i amb
un capell de palmes,
capaltard, quan venien
d'entrecavar, foren
reconegudes pel fotògraf,
el qual no dubtà en
demanar-los que posassin
per a la posteritat.
Cal fixar-se amb molts de
detalls a més del capell:
el vestit, el davantal, les
sabates o espardenyes de
sola d'auto, el color torrat
de la pell, el mocador que
cobria cap i coll, però,
sobretot, la mirada
tranquil·la i somrient,
sense cap mena de
prejudicis. Són n'Aina
"Gelat", na Catalina
"Matxona" i na
Sebastiana "Xesca" (†).*

Records d'infantesa

Record els anys de la meva infantesa, quan vivia a fora vila. Aquell temps el que més m'agradava era poder veure la sortida del sol. Per això m'aixecava de bon matí, sortia al camp a gaudir-la.

Una matinada d'hivern el fred era tan intens que semblava congelar-se el nas.

Vaig restar embadalida contemplant l'espectacle meravellós de la primera gelada, creient que era neu, la qual cosa no havia

La primera gelada

vist mai. Les teulades i el paller coberts de blancor. El sembrat, encara petit, esblanqueït i ajupit dins la terra. Als bassots els cobria un vidre gruixat que, quals miralls, reflectien el crepuscle matutí. Els ametlers, ornats de blanc i perfumat mantell. L'alegre concert dels ocells, escometent el dia. Allà, a la llunyania, no es podia distingir res. Una espessa boira ho esborrava tot.

Catalina Sastre

El mateix equip metge,
tots els divendres, de 6 a 8

CENTRE MÈDIC PSICOLÒGIC

Telf. 65 56 91
Davant l'església de Porreres

**Certificats
de
conduir
i d'armes**

Segar amb falç

*L'any quaranta vaig segar
devora una jovençana.
Mai la vaig sentir cantar
sinó que sempre va anar
de puput i mala gana.*

Així diu la lletra d'una de les cançons que quan segava amb la falç cantaven els estols de segadors i segadores, i que ara ja no se sent, com tampoc se senten per fora vila altres tonades pageses com són les de llaurar i les de batre damunt l'era. Era molt garrit sentir cantar de segar; era i és una tonada molt agradable. No sé com ho he d'expressar, però era més o manco així: quan un segador tenia cantera, començava a cantar els dos primers versos de la cançó amb un to mig. Després un altre l'escarnia, és a dir, repetia les mateixes paraules, però amb un to més baix. Seguidament un altre ho feia amb veu aguda o alta. Si l'estol era gros (7 o 8 persones, o més) es cantava de dos en dos, el que deim *a duo*, i després tots *a coro*, i així la tonada era més alegre. Supòs que l'autor de la tonada devia ésser bon segador i sabia que a vegades el segar fa *puput*, que vol dir tenir poca seguera. I clar, la tonada havia de ser alegre per deixondir-se.

Molt feixuc és i mal d'esquena fa el segar amb la *falceta*. El jovent d'ara, d'aquestes feines sols n'ha sentir parlar, però els qui ho hem fet i encara feim (enguany n'he segat un redol), sabem tan feixuga com és, malgrat l'eina sia petita.

Segar amb falç no s'ha perdut del tot, però ara se sega molt poc, quasi gens; només qualche redol de faves o un poc de farratge o alfals per donar als conills. Ja no hi ha jornalers ni escaraders per segar. Les darreres escarades que se segaren ja deu fer una trentena d'anys i sols segaven les faves. El gra ja fa molt que se sega amb màquina. Temps enrera se segava tot amb la falç: faves, blats, ordís, civades... i tot el que fos.

Diuen els vells que la temporada de messes era llarga, perquè el segar amb falç ret poc. S'hi posaven prest —devers mitjan abril— a prendre escarades per Lluçmajor, que és més primerenc, i quan acabaven per allà, segaven per aquí. Després havien de fer les garbes, que també se solien donar a fer a escarada; llavors garbejar i batre a l'era.

Conten que es va generalitzar l'ús de la màquina de segar amb bístia devers els anys 20, encara que si bé des de molts abans (sembla que des de començaments de segle) ja existien, però n'hi havia molt poques. I els que no en tenien ho segaven tot amb falç. A partir dels anys 20 ja co-

mença a segar-se molt amb màquina, però encara se seguia segant el sembrat ajagut amb falç, perquè la màquina no ho aplegava bé, quedaven moltes espigues pel sòl, i llavors havien d'espigolar, o sia aplegar-les d'enterra. Quan es començà a segar-se tot amb màquina devia ésser pels anys 50.

He sentit dir que els segadors —quan es compraven moltes màquines de segar i els que en tenien sembraven per altre— estaven preocupats. Deien: aquestes màquines ens prendran el jornal i les escarades, ja que la màquina segava en una hora tant com seguen 2 o 3 segadors en un dia. Es veu que en aquell temps tenien por del progrés, i en canvi ara, en no ésser amb maquinària, no sabem fer res.

El que ens facin la feina les màquines és molt còmode; no hem d'agafar matineses per anar a segar i fer garbes. Tampoc hem d'estar al sol per batre damunt l'era; podem, si volem, estar a l'ombra; però hi ha un inconvenient, i és que quan hem llogar la recollidora l'hem de pagar i a vegades el valor del gra que collim no basta per pagar-la. I si llogàssim (suposant que en trobàssim) jornalers o escaradors per segar amb la falç, encara ens costaria més.

Crec que segar i batre com aquell temps, no hi tornarem, perquè les màquines de segar amb bístia estan rovellades o tirades a la ferralla; i el segar i batre en carretons, cansa molt i fan "puput". I amb aquestes eines ja no ens vénen ganes de segar.

Restaurant
Cas Carboner

(DIMARTS TANCAT)

Refrescs de noces, comunions, baptismes

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

Rafel Sampol Cerdà fou futbolista i president del Montuïri

Durant el seu mandat es va comprar l'actual camp de futbol

El 13 de maig passat va desaparèixer una de les persones que més esforç, temps i constància han dedicat desinteressadament en bé del futbol montuïrer. Es tracta de Rafel Sampol Cerdà, ben conegut a la vila com en Rafel "Sampol".

No era d'aquells a qui els agradava fer demostració d'allò que han fet ni dels objectius aconseguits; més bé era una home callat, alegre, disposat a fer un favor, amb amistats sinceres i nobles.

En Rafel havia nascut a Montuïri el 30 de març de 1927. Tenia, per tant, a l'hora de la seva mort, 68 anys. El seu pare, Pere Sampol, durant molts d'anys fou secretari del jutjat de Montuïri, si bé el darrers temps de la seva vida professional els exercí successivament a Pollença i Inca, ja que pere esser ell de més alta categoria no podia exercir a Montuïri. Mentrestant, però, en Rafel aquests anys romangué a Montuïri amb la seva mare, Jerònia Cerdà Miralles.

Morts els seus pares, visqué tot sol a ca seva. Mai s'arribà a casar. Féu de pagès sense esforçar-se molt, ja que sols havia de preocupar-se personalment d'ell mateix.

Quan tengué 17 anys i més fou dels joves que enrevoltaren el vicari Estelrich, si bé, per altra part, ja havia nascut dins ell una fota afició pel futbol. S'havia reorganitzat seriosament el C.D.

Montuïri; hi havia bons jugadors i ell s'hi incorporà i fou un dels qui la temporada 1943-44 formaren part de l'equip que aleshores jugava a 3ª regional. Conjunt esportiu que successivament va ascendir a segona i a primera, any rera any.

Posteriorment el Montuïri va estar tres temporades sense participar en competicions oficials, sols jugaven amistosament infantils i juvenils, i en esporàdiques ocasions els grans quan podien eser replegats. Però en Rafel, i també altres jugadors, fixaren per equips de pobles externs. Ell va jugar a aleshores amb el Sant Joan, Petra i Porreres.

Reanudat l'equip de la vila, tornà a jugar aquí. Ho feu quasi sempre de mig, fins que als 32 anys es va retirar. Havia estat un dels jugadors que més rendiment donaren a l'equip. Tant de mig lateral com central, es por dir que era un fendòmen, jugant tant de cap com de peus. Havia constituït, juntament amb en Joan Mas Verger "Ballester" i amb en Llorenç Miralles Servera "Queló", un trio sensacional, tant dins com fora de Montuïri. Ells tres, sense desmerèixer els altres, foren durant molt de temps els puntals del Montuïri, els quals, per altra part, vivien intensament el futbol.

Una vegada retirat, l'afició romangué en ell. Dos anys després, el 1960, fou elegit president del C.D. Montuïri, i ho fou per espai de tretze anys. És la persona que més temps ha detectat aquest càrrec. I ho fou, com era norma en ell, amb una dedicació constant i intensa. Es va moure molt i el futbol anà en apogeu.

Però el fet més important i decisiu que es donà durant els anys de la presidència d'en Rafel Sampol fou la compra de l'actual camp de futbol a en Ferrando. L'equip no disposava dels doblers suficients i ell ho proposà a l'Ajuntament, però no en volgueren saber res. Tot seguit feren gestions amb la Parròquia, i don Miquel Vallespir, el rector, es posà al davant. Gràcies a les gestions d'ambdós i d'alguns més aconseguiren que 54 persones aportassin les 250.000 pessetes que es necessitaven; import que es reintegrà en 5 anys sense cap classe d'interès. La clàusula era que en seria propietari la Parròquia, però que durant 25 anys havia de ser utilitzat pel C.D. Montuïri.

Llorenç "Queló" i Rafel Sampol, dos bons futbolistes montuïrers, als 18 anys

Al llarg de la seva gestió presidencial hi hagué altibaixos, però sempre tengué costats que amb ell col·laboraven. Com també cal destacar que aquests anys tots els jugadors de l'equip eren montuïrers. Si n'hi hagué un o dos d'externs, era perquè no podien dependre.

Aquests darrers vint anys, ja sense activitat ni responsabilitat esportiva ni d'altra classe, ha viscut també el futbol. Els diumenges se'l veia pel camp i deixava pocs partits dels de la televisió. Ha fet de pagès cuidant les seves terres. Però tenia mala circulació sanguínea. I la nit de la seva mort, quan encara no feia una hora que havia acabat de veure un partit per TV, li pegà un atac mortal, i ens deixà.

Socialment molta gent el notarà a manca, ja que era amic de tothom. Amb ell ja són tres els germans morts: Tomeu, Joan i Rafel. En queden sis: Sebastiana, Pere, Josep, Gabriel, Jerònia i Antònia. Tant a ell com als altres tres germans vius, el futbol montuïrer els té un deute de sincer reconeixement.

No obstant, el 10 d'agost de 1991, en l'acte de la inauguració del Torneig de sa Llum, rebé de l'Ajuntament i del C.D. Montuïri l'escut de metall preciós com a persona que en el decurs de la història ha destacat per la seva feina en favor del futbol montuïrer.

O. Arbona

L'equip de III divisió davalla a preferent

L'escola aconseguirà els quatre títols insulars d'handbol d'aquesta temporada
Les infantils de bàsquet, subcampiones de Mallorca de promoció

Resultats dels equips de futbol corresponents al passat mes de maig:

Futbol-7 benjamí

Montuiri, 4 - Badia Cala Millor, 0

Montuiri, 2 - Petra, 6

Petra, 4 - Montuiri, 2

Futbol aleví CIM

Algaida, 2 - Montuiri, 0

Montuiri, 4 - Porreres, 4

Campos, 4 - Montuiri, 0

III divisió

Montuiri, 0 - Arenal, 0

Empat que va ser decisiu perquè es davallà de categoria, al cap de quinze dies. Una victòria hagués salvat el descens. Encara que no valguin excuses, l'equip local va merèixer guanyar gràcies al domini de la segona part i també per la no senyalització d'un clar penal a Rosselló en el temps de descompte.

Alaior, 2 - Montuiri, 4

Increïble, deia tothom. S'havia complert tota una volta sense guanyar un partit (el darrer havia estat, precisament, el 18 de desembre contra aquest mateix

Equip infantil femení de bàsquet, 2ª classificat a les finals escolars insulars i campió d'handbol

Equip aleví masculí d'handbol, campió escolar de Mallorca

club menorquí). La primera part ja va acabar en 0-3 i a l'inici de la segona es va arribar al 0-4. Una reacció alaiorenca va propiciar els dos gols. Marcaren pel Montuiri, Tià Martí i Rosselló, amb dos per partida doble.

Montuiri, 2 - Mallorca B, 1

Es va caure amb honor en el darrer partit de la temporada. En un any s'ha passat de la glòria al descens que no va poder evitar-se a causa de l'empat de l'Arenal dins Sant Llorenç. Un gol del Cardassar hagués salvat el Montuiri; ara bé, el descens no es va consumir en aquesta darrera jornada. Es va anar forçant diumenge rera diumenge en una

terrible segona volta. Després de dos anys a III divisió, un altre cop a I Preferent, fet que només s'evitarà si dos equips de Balears pugen a II B, tota una odissea.

ÈXIT DELS EQUIPS DE L'ESCOLA

Nombrosa ha estat la participació del col·legi públic Joan Mas i Verd a les finals esportives de Mallorca de la categoria de promoció. L'èxit els ha acompanyat perquè els quatre equips d'handbol han copat tots els títols de la temporada, atès que s'han proclamat campions de totes les categories: alevins i infantils, tant masculins com femenins.

(Continua a la pàgina següent)

A "Sa Nostra"

Ja és Nadal!

Només per estalviar a "SA NOSTRA" us farem un regal **gratis** com si fos Nadal. **Tria el Vostre.**

"SA NOSTRA"
 CASA DE BALEARS

Reservat el dret de cancel·lar l'oferta de la campanya a la vostra oficina.

Vegem-ne un resum d'aquestes actuacions.

Futbollet iniciació

Un grup de montuïrers varen intervenir en una selecció comarcal formada per nins de Porreres, Sant Joan i Sant Jordi. D'entre 16 conjunts, quedaren els cinquens. A les semifinals obtingueren aquests resultats: Selecció Montuïri, 0 - Queen's College, 0; Sel. Montuïri, 2 - Manacor, 1 i Maria de la Salut, 5 - Montuïri, 0. En el play off pels llocs 5 al 8, la selecció de Montuïri va guanyar els tres partits del seu grup contra Sóller, Escola Nova de Porreres i Sant Llorenç.

Handbol aleví femení

A handbol els quatre equips de l'Escola es varen proclamar campions de les quatre categories de Mallorca, fet que cap altre col·legi ha aconseguit. A la categoria alevina femenina, participaren tres equips. Les nostres varen guanyar els dos partits contra Esporles (4-12) i Muro (1-14). Amb 12 gols, Taberner de Montuïri fou la màxima golejadora.

Handbol aleví masculí

La final es va disputar a partit únic i va tenir aquest resultat: Montuïri, 17 - Esporles, 11. Tots els encontres alevins, tant masculins com femenins, es varen celebrar a la pista Es Dau. L'Ajuntament

Equip aleví femení d'handbol, campió escolar de Mallorca

L'equip de handbol infantil masculí, campió de Mallorca

Targetes

Visa i Caixa Oberta

**De regal,
per comprar**

va patrocinar els trofeus i la berenada per a tots els participants. Tots els participants reberen la medalla del Consell Insular, i els components dels equips campions, la camiseta de l'Esport per a l'Edat Escolar. Miquel Canyelles de Montuïri, amb sis gols, fou el màxim golejador.

Handbol infantil femení

Les finals es varen celebrar al pavelló municipal de Muro. Els resultats de les montuïreres foren: Sant Llorenç, 3 - Montuïri, 12; Montuïri, 9 - Muro B, 3 i Montuïri, 9 - Muro B, 5.

Handbol infantil masculí

Es va jugar a les pistes del col·legi de Sant Llorenç. Com havia passat a les altres categories, el col·legi Joan Mas i Verd, dirigit pel professor Guillem Fiol, va guanyar tots els partits i també es va proclamar campió gràcies a aquests marcadors: Montuïri, 11 - Sant Llorenç B, 8; Montuïri, 10 - Esporles, 5 i Montuïri, 5 - Sant Llorenç A, 4.

Tennis taula benjamí

Les partides es disputaren al poliesportiu Prínceps d'Espanya de Palma. Varen fer els darrers d'entre tres equips. Perderen contra Sant Gaietà (primer) i Vilafranca (segon).

Tennis taula aleví masculí

Hi havia sis equips i els nostres romangueren en quarta posició, per la qual cosa reberen un dels trofeus que enguany s'ha donat als quatre primers classificats de cada categoria de totes les competicions escolars.

Tennis taula infantil masculí

D'entre nou equips, el Montuïri A va quedar quart i el Montuïri B, setè. Els resultats de semifinals foren: Vilafranca A, 3 - Montuïri B, 0; S'Hort de Manacor, 3 - Montuïri B, 1; Montuïri A, 1 - Sant Gaietà, 3 i Montuïri 3 - La Salle, 0. En el play off final: Montuïri A, 3 - S'Alzinar de Cala Rajada, 1; Montuïri A, 3 - Vilafranca A, 0; Montuïri B, 3 - La Salle, 0 i Montuïri B, 3 - Llevant d'Inca, 0.

Minibàsquet aleví femení

En el grup de semifinals varen fer segones, la qual cosa les possibilitava participar en el grup que dirimia els llocs 4 a 6. Aquí, Montuiri va vèncer Campanet per 72-54 i no es va presentar Es Lleu de Marratxí. Férem, per tant, quartes d'entre dotze equips.

Bàsquet infantil femení

Es proclamaren subcampiones de Mallorca d'aquesta modalitat. A semifinals quedaren primeres de grup després de guanyar el Manacor, Miquel Capllonch del Port de Pollença i Sant Alfons de Felanitx (quin partit aquest de les montuïreres!). En el grup de finalistes, perderen contra les campiones Escolàpies per 19-26 i aconseguiren la victòria davant Sant Llorenç per 22-15.

ROCA I MIR, GUANYADORS DEL I RALLY COMARCA DE MONTUÏRI

Els dissabte 13 de maig va tenir lloc el I Rally Comarca des Pla- Memorial Miquel Roig que va començar amb un detall emocionant. Tomeu Ferragut, president de l'escuderia TR Balear, va lliurar una placa a la dona de Miquel Roig en memòria i reconeixement de la gran tasca que en aquestes proves de cotxes va dur a terme en Miquel.

En el tram entre Porreres i Vilafranca es va produir un accident que hagués pogut ser tràgic i que només va registrar ferits que, sortadament, s'han recuperat. El cotxe número 1, pilotat per Tomeu Roig, va perdre el control en un canvi de

Club Columbòfil Missatger Final de temporada

La temporada 1995 ja és història i ha acabat molt millor que el començament, ja que a les curses des d'Eivissa, que començaren el mes de gener, es perderen molts de coloms. En canvi les curses de fons i gran fons, que solen ésser molt dures i clares vegades marcam tots, podem dir que han anat molt bé, doncs normalment tots els colomistes hem cronometrat algun colom.

Classificació general final - 1995 Punts

1. Sebastià Grimalt Barceló	3.333
2. Miquel Llaneras Juan	3.215
3. Joan A. Miralles Amengual	3.057
4. Sebastià Barceló Verger	2.741
5. Bartomeu Miralles Puigserver	2.565
6. Tàndem Mut - Mut	1.929
7. Tàndem Martorell - Gomila	1.919
8. Joan Bonet Pou	1.140
9. Sebastià Mas Veru	297

Accidentat rally de la comarca de Montuiri

● ● ● ● ● ● ● ●

rasant, va pegar contra una paret i va xocar contra un grup d'espectadors. La classificació final fou aquesta:

1. Toni Roca - A. Mir (Ford Sierra Vosworth). 39:08 (119,131 qms/h).
2. Martí Riutort - Sebastià Galmés (R-5 GT T). 39:44 (117'332 qms/h).
3. Mateu Fullana - Llorenç Font (Ci-

troën AX GTT). 39:59 (116'595).

4. Miquel Munar - Lluís Martínez (Opel Corsa GSI). 40:08 (116'62).

5. Jaume Martorell - Josep Riera (Citroën AX). 41:28 (112'427).

6. Jaume Martorell - Josep Riera (Citroën AX). 41:28 (112'427).

7. Miquel Verger - Sion Verger de Montuiri (Clio 16 v.). 49:09. (110'604 qms/h).

Biel Gomila

Les classificacions finals dels equips montuïrers

Benjamins futbol-7								Juvenils							
Equips	J	G	E	P	F	C	P	S. Francesc	30	23	4	3	91	27	73
Espanya	26	25	1	0	188	23	76	A. Balears	30	17	8	5	65	41	59
J. Sallista	26	24	1	1	149	27	73	P. Calvà A	30	17	6	7	96	46	57
Binissalem	26	20	1	5	174	38	61	P. Arraval	30	17	6	7	61	36	57
Montuiri	26	16	3	7	89	50	51	P. R. Lluís	30	17	5	8	74	38	56
Vilafranca	26	17	0	9	109	65	51	Patronat A	30	18	1	11	73	41	55
Petra	26	15	3	8	133	68	48	Manacor A	30	16	4	10	72	53	52
Porreres	26	12	2	12	66	96	38	Poblense	30	14	5	11	73	40	47
Murense	26	10	7	9	56	50	37	Cide B	30	14	5	11	79	61	47
Sallista	26	8	4	14	51	61	28	Independ.	30	11	4	15	66	72	37
Murense	26	7	2	17	41	115	23	Collerense	30	10	6	14	57	77	36
S. Eugènia	26	5	2	19	46	123	17	La Victòria	30	10	3	17	52	59	33
Santa Maria	26	4	2	20	29	115	14	J. Sallista	30	7	5	18	45	98	26
Algaida	26	4	1	21	31	132	13	Montuiri	30	7	3	20	48	112	24
Margaritense	26	0	1	25	18	217	1	Arenal	30	3	6	21	40	91	15
								Campos	30	2	3	25	33	133	9

Infantils							
C. Picafort	20	17	2	1	83	9	53
Barracar	20	16	2	2	91	26	50
Manacor	20	10	4	6	51	32	34
Espanya	19	10	2	7	61	39	32
Algaida	20	9	4	7	53	53	31
Felanitx	20	8	2	10	35	47	24
Montuiri	19	7	2	10	35	44	23
S'Horta	20	6	4	10	35	52	22
Santanyí	20	5	4	11	50	62	19
Porreres	20	4	5	11	27	56	17
La Salle	20	1	1	18	23	124	4

Cadets							
Portocristo	26	20	4	2	94	25	64
Montuiri	26	21	0	5	103	26	63
Petra	26	15	3	7	70	37	51
C. Picafort	26	15	6	5	72	27	51
Porreres	26	14	5	7	84	37	47
S'Horta	26	14	4	8	69	48	46
Barracar	26	13	6	7	63	40	45
Espanya	26	13	2	11	90	60	41
Colònia	26	10	4	12	64	74	34
Olpímpic	26	7	1	18	54	120	22
Vilafranca	26	6	2	18	38	90	20
Santanyí	26	5	4	17	49	94	19
Ses Salines	26	4	1	21	44	128	13
Algaida	26	2	2	22	34	122	8

Tercera divisió							
Mallorca B	38	25	8	5	111	34	58
A. Balears	38	21	14	3	72	24	56
Sóller	38	21	10	7	71	38	52
Poblense	38	19	13	6	53	30	51
Pl. Calvià	38	19	6	13	81	57	44
Manacor	38	17	9	12	71	43	43
Sta. Eulàlia	38	16	10	12	45	37	42
Ferriolense	38	14	13	11	54	38	41
Cala Millor	38	13	11	14	45	52	37
Sp. Maonès	38	13	10	15	47	54	36
Constància	38	13	10	15	54	59	36
Cardassar	38	13	9	16	52	59	35
Pollença	38	10	13	15	40	55	33
Campos	38	12	9	17	42	62	33
Alaior	38	11	10	17	47	77	32
A. Ciutadella	38	11	8	19	47	73	30
Arenal	38	10	10	18	38	65	30
Montuiri	38	9	11	18	46	67	29
Binissalem	38	7	9	22	32	76	23
Felanitx	38	5	9	24	34	82	19

Futbol-7 veterans

L'equip de Montuiri de futbol-7 veterans també ha acabat la competició. S'ha classificat en sisena posició, havent guanyat 6 partits i 10 perduts. Total 12 punts.

25è aniversari d'ordenació sacerdotal

El proper dia 11 de juny a la missa de les 12 hs. el nostre amic Joan Amengual Jaume (des Figueras) celebrarà amb la nostra companyia el seu 25è aniversari d'ordenació sacerdotal.

L'any 1957 com estudiant se'n anà de Montuiri amb la intenció d'esser Missioner de Sant Vicenç de Paül. I el 1970 fou ordenat sacerdot. Quasi tot d'una començà a estudiar al Estats Units, i pràcticament tot el temps l'ha passat a Amèrica.

La parròquia ens convida a donar gràcies a Déu per aquests anys de servei i missió. I en Joan desitja que aquesta trobada sigui un motiu per recordar la importància de la vocació sacerdotal dins la nostra Església, i a pregar a la vegada per les vocacions consagrades.

Molts d'anys, Joan, i que Déu et beneixi!

Festa del Corpus

La festa del Corpus la celebrarem enguany el diumenge dia 18 de juny. La missa s'oficiarà a les 18'30 hores i tot seguit començarà la processó pels carrers de costum. A fi de donar més realç a la festa, la gent que pugui, pot aportar cossiols i flors a l'església i així es donarà més solemnitat a dita celebració eucarística.

Formació cristiana per a tots

La cloenda del curs de formació cristiana per a tots que aquest curs ha impartit Mn. Manuel Bauçà, tindrà lloc el diàluns dia 5 de juny a Monti-Sion de Porreres, a les 21'30 hores.

Baptismes

El proper 18 de juny, horabaixa, tindrà lloc la celebració comunitària dels baptismes a l'església parroquial. Els pares interessats poden comunicar-ho anticipadament a la rectoria.

Mallorca Missionera

La col·lecta especial per a Mallorca Missionera que tengué lloc a la parròquia el passat 14 de maig va recollir 89.310 pessetes, les quals aniran destinades a fomentar la labor que els missioners mallorquins duen a terme per terres llunyanes.

Col·laboració econòmica

En el moment de fer la declaració de renda tornam recordar al catòlics la importància que té marcar una "X" en el requadre corresponent a fi de col·laborar al sosteniment de l'Església Catòlica. Un requisit que no suposa cap augment i que farà que l'Estat assigni l'import que pertany a aquest destí.

R. Lluís embarcat cap al Nord d'Àfrica per predicar-hi la fe de Crist

Oració pel sínode

Déu i Pare nostre: vós voleu que l'Església sigui en el món Cos de Crist unit i animat per l'Esperit Sant per a la salvació de la humanitat sencera; mirau la vostra Església que peregrina a Mallorca i que ara, per la celebració del Sínode Diocesà, vol créixer en la fidelitat al seu cap, Jesucrist, per anunciar, amb convicció i eficàcia, la Bona Nova de l'Evangeli.

Renovau-nos el dons i la força del Sant Esperit per treballar generosament en la tasca sinodal, per esser sensibles al clam d'una societat que cerca llum, esperança i salvació, per rejoyenir-nos en el seguiment de Jesús que ens crida a ser missatgers del vostre Regne, per formar entre tots, una Església més feia a l'Evangeli i més entregada a l'evangelització i al servei de la humanitat.

Us presentam aquesta oració filial per mans de la Puríssima Mare de Crist i Mare nostra, venerada a Lluc i a tants d'indrets de la nostra terra, confiats en el guiatge que el beat Ramon Llull, el primer evangelitzador del nostre poble, ens continuarà prestant, per renovar l'Església i per predicar a tothom la fe verdadera. Amén

És el moment d'ajudar a l'església

La nostra Església també se sosté amb el 0'52% dels teus impostos. Amb sols posar una creu (x) a la casella corresponent a l'Església Catòlica, en el teu imprès de la declaració de renda, indiques a l'Estat que es destini dit 52% dels teus impostos a l'Església Catòlica. I no et costarà ni una pesseta més.

TEMPS PASSAT

**10 anys enrera
Juny de 1985****Èxit futbolístic**

Després d'una temporada exitosa, el CE Montuïri aconsegueix el juny de 1985, per primera vegada en la seva història, ascendir a III divisió nacional. Aleshores es vivia una eufòria d'èxit esportiu.

**25 anys enrera
Juny de 1970****Acabament de carrera**

Pel juny de 1970 el jove montuïrer Jaume Roca Arbona va acabar la carrera d'enginyer tècnic industrial.

Accident mortal

Dia 18 de juny, a les costes de Xorrigo i quan venia a Montuïri a començar les classes d'aquest dia, va sofrir un accident mortal el mestre de l'Escola Parroquial Lambert Juncosa Picó.

**50 anys enrera
Juny de 1945****Permisos d'obres**

En el darrer ple municipal del maig de 1945 l'Ajuntament va concedir 16 permisos per edificar altres tantes cases noves i 8 per reformes. Això motivà que el juny d'aquest any es començassin a aixecar nous edificis per tots els indrets del poble.

Nou vicari

El 29 de juny de 1945 féu l'entrada a Montuïri un vicari nou, jove, de Sant Joan: don Pep Estelrich. Fou molt ben rebut i foren molts els joves que s'hi acostaren.

**100 anys enrera
Juny de 1895****Bany per a les monges**

L'Ajuntament va atendre la instància formulada per dues monges de la Caritat d'aquí, sol·licitant, segons prescripció facultativa, prendre els bany a Sant Joan de Campos, a càrrec dels fons municipals. A la sessió del 16 de juny de 1895 s'acordà que es paguin en càrrec al capítol de beneficència.

APOTECARIES

Les apotecaries de guardia els propers diumenges seran aquestes:

Sant Joan	4 de juny
Vilafranca.....	11 de juny
Ariany.....	18 de juny
Montuïri.....	25 de juny
Petra.....	2 de juliol

DEMOGRAFIA

Maig de 1995**Naixements**

Dia 18.- Ricard Murillo Bauçà, fill de Jaume i de Francisca.

Defuncions

Dia 8.- Joan Mequida Serra "Serra", de 84 anys. Fadri.

Dia 13.- Rafel Sampol Cerdà "Sampol", de 68 anys. Fadri.

Matrimonis

Dia 5.- Bartomeu Ferrer Ribas amb Catalina Pizà Fornés.

Dia 6.- Antoni Josep Serra Pulido amb Joana Jiménez Sánchez.

CUINAR EN CASA

Granada d'albergínies**Ingredients**

- 1 quilo d'albergínies
- 6 ous
- 1 seba grossa
- 1 all, un poc de moradux i pa rallat

Elaboració

Es fregeixen les albergínies a quadrets i una seba grossa ben tallada. Es deixa egotar l'oli i es posa dins na olla. S'hi afegeixen els ous, l'all tallat molt petit, un poc de moradux i un poc de sal. Es passa tot per la batidora. Aquesta pasta es posa dins un motlle untat amb mantega i pa rallat. Després es deixa estar 30 minuts al forn.

M^a. Fr^a. Miralles Sastre "Manescal"

PLUVIÒMETRE

Durant el passat mes de maig, no ha plogut a Montuïri.

GLOSES

Als polítics

Me som quedat admirat
d'uns senyors que hi ha a sa plaça;
no les he reparat massa
i no n'he conegut cap.

Per lo que m'han agradat
les desig felicitat,
i ara en haver votat
aquell qui haurà guanyat
que a Mallorca bé mos faça.

(Ho digué davant els cartells que estaven exposats als graons).

Contemplant sa sequeat

S'acabaren es "panderos"
que transiten pes carrers;
s'aigua que caigué de més
ara la tenim de "menos";
no importa facem "fueros"
si tot mos ve al revés.

Miquel Massanet "Parrí"

El camí del Puig

Es camí des Puig s'espenya,
quasi no es pot circular
es cotxe haurem d'empènyer
per a dalt poder 'ribar.

No hi ha a s'Ajuntament
doblers per fer-lo arreglar;
per ser de bon manament
tots n'hi hauríem de posar
des nostros, i tenir esment.

Miquel Mas "Sayo"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

Joan Verger i Pere Sampol, reelegits diputats autonòmics

Novament els dos polítics montuïrers de més relleu en els nostres dies han estat reelegits membres del Parlament de les Illes Balears.

Joan Verger Pocoví es presentava amb el número 2 del seu partit (PP), formació que va obtenir el 44'5% dels vots de les Balears i el 52% dels de Montuïri.

Pere Sampol Mas, era el número 1 del PSM-NM, partit que aconseguí l'11'8% de les Balears i el 32% de Montuïri. Els nacionalistes tant a Mallorca com a Montuïri enregistren un espectacular augment respecte als anteriors comicis.

Els montuïrers ens sentim orgullosos de poder comptar amb dos paisans dins les institucions autonòmiques de Mallorca i de les Balears. Als dos, l'enhorabona.

A les eleccions municipals de Montuïri, Joan A. Ramonell reelegit batle

Com de costum, a les eleccions d'en-guany hi hagué tres meses electorals, dues als baixos de l'Ajuntament i una al consulti. Tot discorregué amb completa normalitat. Joan A. Ramonell, cap de llista del PP, el partit més votat a Montuïri, continuarà per quatre anys més al front de l'alcaldia. Així es va expressar l'electorat una altra vegada.

Resultats de les eleccions municipals a Montuïri - 1995

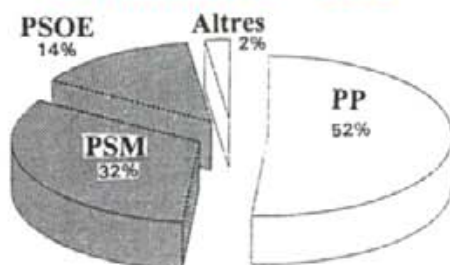
Partit	Vots	Regidors
PP	838	6
PSM	464	3
PSOE	246	2

Cens electoral.....	1.830
Vots útils.....	1.548
Vots en blanc i nuls.....	31
Total votants.....	1.597
Percentatge d'electors	86'2%

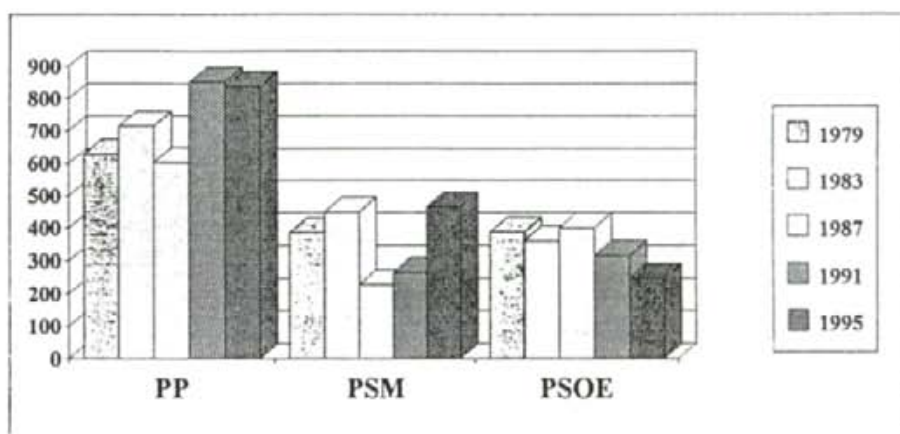
Els vots dels montuïrers a les cinc confrontacions municipals

	1979	1983	1987	1991	1995
PP	628	714	602	851	838
PSM	385	448	227	264	464
PSOE	387	359	399	315	246

Els vots dels montuïrers al Parlament - 1995

Gràfic de les cinc eleccions municipals a Montuïri

Un moment de les eleccions, el 28 de maig, a Montuïri

A les meses electorals en tot moment es respirà un clima de tranquil·litat, tant per part dels votats com pels responsables